

RAPORTUL PRIVIND EVOLUȚIA SISTEMULUI DE PENSII PRIVATE ÎN TRIMESTRUL I 2022

2022

Raportul privind evoluția sistemului de pensii private în trimestrul I 2022

Notă

Acest raport prezintă evoluția pieței pensiilor private în trimestrul I 2022. Raportul este realizat pe baza datelor raportate de către administratorii de fonduri de pensii pentru primele trei luni ale anului 2022.

Ca urmare a rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor sau să apară mici diferențe față de variațiile procentuale indicate în grafice sau tabele. Toate drepturile rezervate. Reproducerea informațiilor în scopuri educative și necomerciale este permisă numai cu indicarea sursei.

Autoritatea de Supraveghere Financiară

Splaiul Independenței nr. 15, sector 5, cod poștal 050092, București

TELVERDE: 0800.825.627 / Internet: <http://www.asfromania.ro> / E-mail: office@asfromania.ro

CUPRINS

Sinteză.....	3
1. Contextul macroeconomic și internațional	4
2. Piața pensiilor private din România.....	14
3. Fondurile de pensii administrate privat – Pilonul II	18
3.1. Valoarea activelor	18
3.2. Participanți	19
3.3. Contribuții	20
3.4. Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces	23
3.5. Structura investițiilor	24
3.6. Rate de rentabilitate	27
4. Fondurile de pensii facultative – Pilonul III	31
4.1. Valoarea activelor	31
4.2. Participanți	32
4.3. Contribuții	34
4.4. Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces	36
4.5. Structura investițiilor	37
4.6. Rate de rentabilitate	41
5. Fondurile de pensii ocupaționale	44
Lista grafice	45
Lista tabele	46

Sinteză

Începutul anului 2022 a fost marcat de invazia Ucrainei de către Rusia, astfel că perspectivele economice globale s-au înrăutățit. În contextul în care Rusia este un furnizor major de petrol, gaze, metale și, împreună cu Ucraina, de grâu și porumb, efectele economice ale războiului se răspândesc la nivel global în principal prin prisma comerțului, a piețelor de mărfuri și a relațiilor financiare cu alte state. De altfel, scăderea ofertei a condus la o creștere bruscă a cotațiilor acestor mărfuri.

Estimările FMI (World Economic Outlook, aprilie 2022) arată o încetinire a creșterii economiei globale, ajungând de la estimarea de 6,1% din 2021 la 3,6% în 2022 și 2023, fiind în scădere cu 0,8%, respectiv 0,2% față de prognozele furnizate de acesta în luna ianuarie. Pentru perioadele de după 2023, se estimează că economia globală va înregistra o diminuare a creșterii economice ajungând la aproximativ 3,3% pe termen mediu.

Fondurile de pensii private din România reprezintă o sursă stabilă de finanțare a statului, dar și a mediului privat, având un rol de stabilizator în finanțarea autohtonă. Această componentă a sistemului financiar, în creștere din prisma dimensiunii acestuia, contribuie la dezvoltarea economică pe termen lung și facilitează economisirea pentru asigurarea unui venit suplimentar la pensie.

Sistemul pensiilor private din România a acumulat active în cuantum de 92,80 miliarde lei la finalul lunii martie 2022, în creștere cu 11% comparativ cu luna martie a anului anterior și cu 0,3% comparativ cu decembrie 2021. La 31 martie 2022, erau înscrși 8,43 milioane participanți la cele 17 fonduri de pensii private, la finalul lunii decembrie 2021 fiind înregistrați un număr de 8,36 milioane participanți.

Valoarea totală a activelor nete ale fondurilor de pensii administrate privat a fost de 89,36 miliarde lei la finalul lunii martie a anului 2022, în creștere cu aproximativ 11% comparativ cu aceeași dată a anului 2021. Numărul participanților înregistrați în sistemul pensiilor administrate privat la 31 martie 2022 a fost de 7,85 milioane persoane, față de 7,79 milioane persoane înregistrate în luna decembrie a anului 2021. În Pilonul III, valoarea totală a activelor nete a fost de 3,396 miliarde lei la finalul lunii martie 2022, în creștere cu aproximativ 10% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Numărul de participanți înregistrați în sistemul pensiilor facultative, la 31 martie 2022, a fost de 577 de mii de persoane, comparativ cu 564 de mii de persoane înregistrate la 31 decembrie 2021.

Politica investițională din cadrul portofoliilor de active ale fondurilor de pensii private continuă să fie concentrată pe piața locală de capital, în timp ce ponderea investițiilor în instrumente cu venit fix reprezenta 70% din totalul portofoliului investițional al fondurilor de pensii private, iar un procent de 25% a fost investit în acțiuni la finalul lunii martie a anului 2022.

1. Contextul macroeconomic și internațional

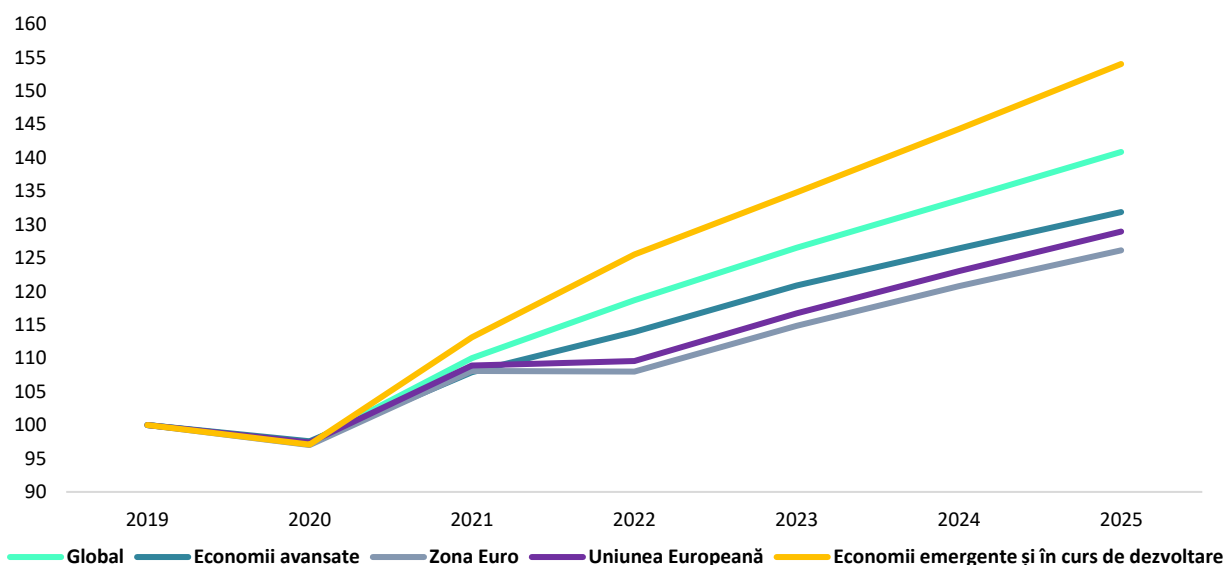
Contextul macroeconomic

La începutul anului 2022, ca urmare a invaziei Ucrainei de către Rusia, perspectivele economice globale s-au deteriorat semnificativ. Războiul în desfășurare în Ucraina și sancțiunile impuse Rusiei conduc către așteptări privind o reducere a creșterii globale în 2022, prin impactul direct pe care îl are asupra celor două țări și răspândirea acestuia la nivel global. În contextul în care Rusia este un furnizor major de petrol, gaze, metale și, împreună cu Ucraina, de grâu și porumb, efectele economice ale războiului se răspândesc la nivel global în principal prin prisma comerțului, a piețelor de mărfuri și a relațiilor financiare cu alte state. De altfel, scăderea ofertei a condus la o creștere bruscă a cotațiilor acestor mărfuri.

Conform **estimărilor FMI** (World Economic Outlook, aprilie 2022), **creșterea economiei globale va înregistra o încetinire**, ajungând de la estimarea de 6,1% din 2021 la **3,6% în 2022 și 2023**, fiind în scădere cu 0,8%, respectiv 0,2% față de prognozele furnizate de acesta în luna ianuarie. **Pentru perioadele de după 2023, se estimează că economia globală va înregistra o diminuare de creștere economică ajungând la aproximativ 3,3% pe termen mediu.**

Mai mult, majorarea prețurilor energiei, perturbările în lanțurile globale de aprovizionare concomitent cu o creștere susținută pe latura cererii (cu un consum orientat preponderent spre bunuri) și politicile monetare și fiscale acomodative au condus la presiuni inflaționiste la nivel global.

Grafic 1 Prognozele PIB curente (2019=100)

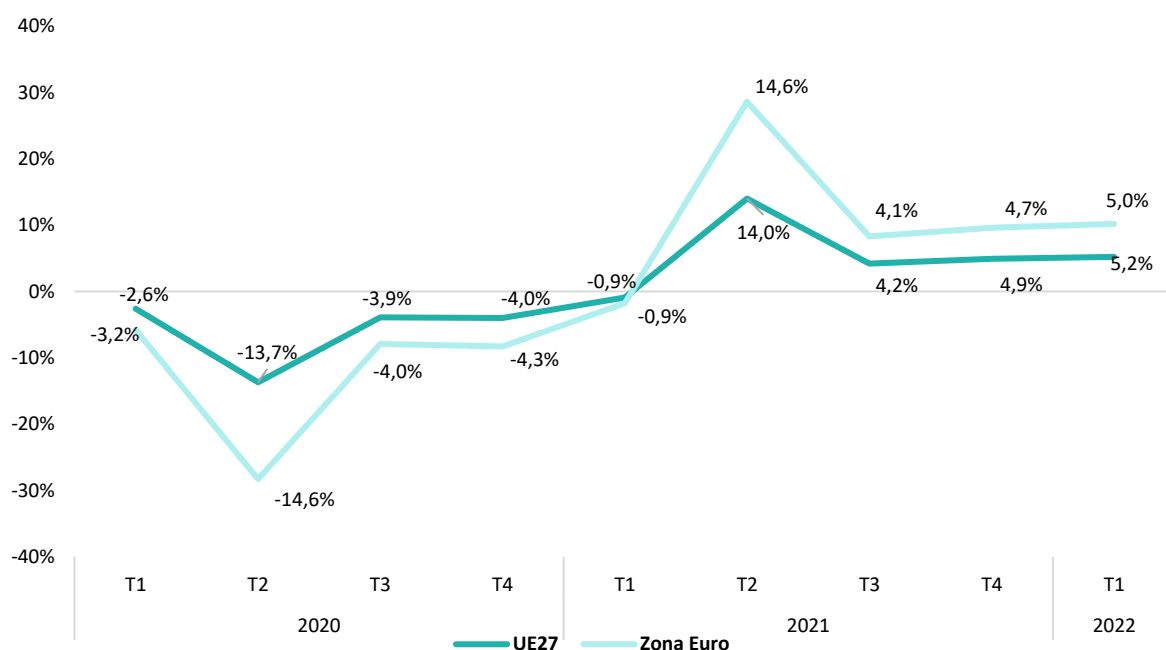

Sursa: FMI, World Economic Outlook, aprilie 2022

În T1 2022 atât economia UE, cât și cea a zonei Euro, și-au continuat creșterea, înregistrând variații de +5,2%, respectiv +5,0% față de aceeași perioadă a anului precedent.

Dintre statele membre pentru care sunt disponibile date aferente primului trimestru 2022, Portugalia (+2,6%) a înregistrat cea mai mare creștere față de trimestrul precedent, urmată de Austria (+2,5%) și Letonia (+2,1%). Scăderi au fost înregistrate în Suedia (-0,4%) și în Italia (-0,2%). Ratele de creștere anuale au fost pozitive pentru toate țările.

Grafic 2 Evoluțiile PIB (%) în UE și Zona Euro

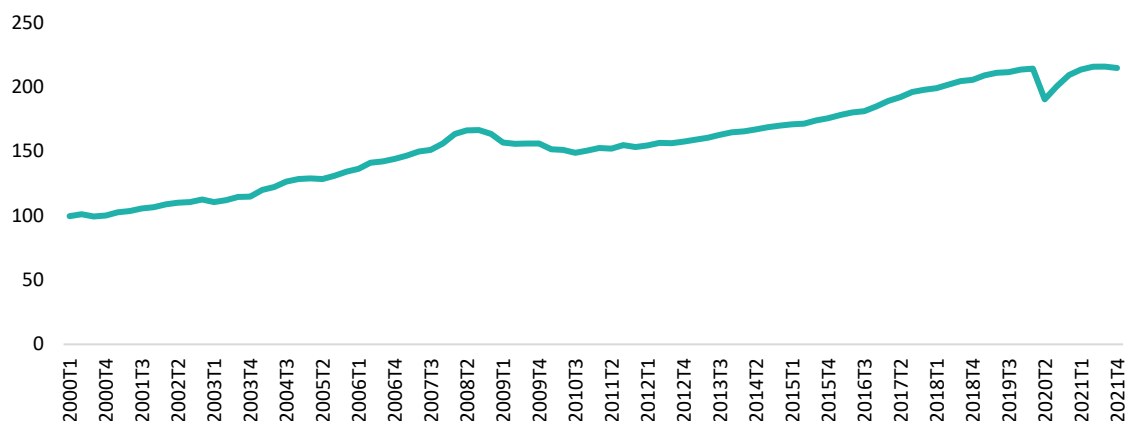

Sursa: Eurostat, date ajustate sezonier și calendaristic, modificare față de aceeași perioadă a anului anterior

Conform INS, economia României pentru anul 2021 a avut o creștere în termeni reali cu 5,9% față de anul 2020.

PIB-ul României (date ajustate sezonier) pentru trimestrul IV 2021 a fost de 305.569,3 milioane lei prețuri curente, în scădere (în termeni reali), cu 0,1% față de trimestrul III 2021 și în creștere cu 3,9% (serie ajustată sezonier) față de trimestrul IV 2020.

Grafic 3 Produsul intern brut trimestrial al României, în perioada 2000-2021 (date ajustate sezonier) (media anului 2000=100)

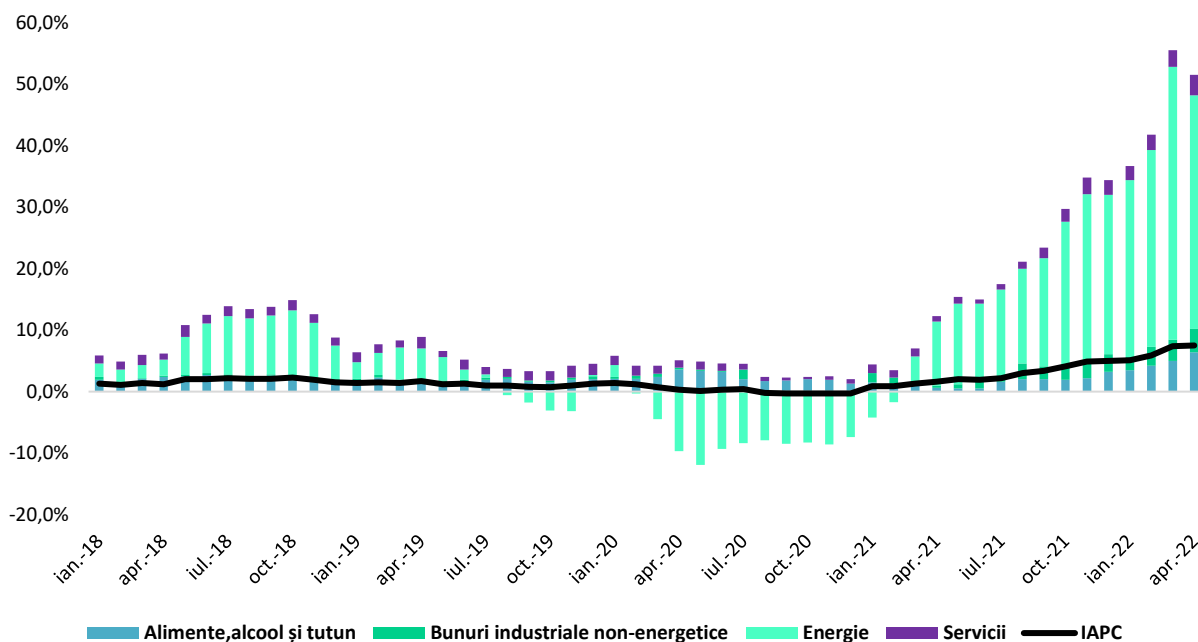

Sursa: INS

Inflație în creștere

Rata anuală a inflației (IAPC) în zona euro a fost de 7,5% în aprilie 2022, cu 2,5 pp mai mare față de nivelul înregistrat în decembrie 2021 (5%), conform datelor publicate de Eurostat. Cea mai mare contribuție la menținerea ratei anuale a inflației la niveluri ridicate continuă să vină din zona creșterii semnificative a prețurilor energiei (+38%), urmată de produsele alimentare, alcool și tutun (+6,4%), bunuri industriale neenergetice (+3,8%) și servicii (+3,3%).

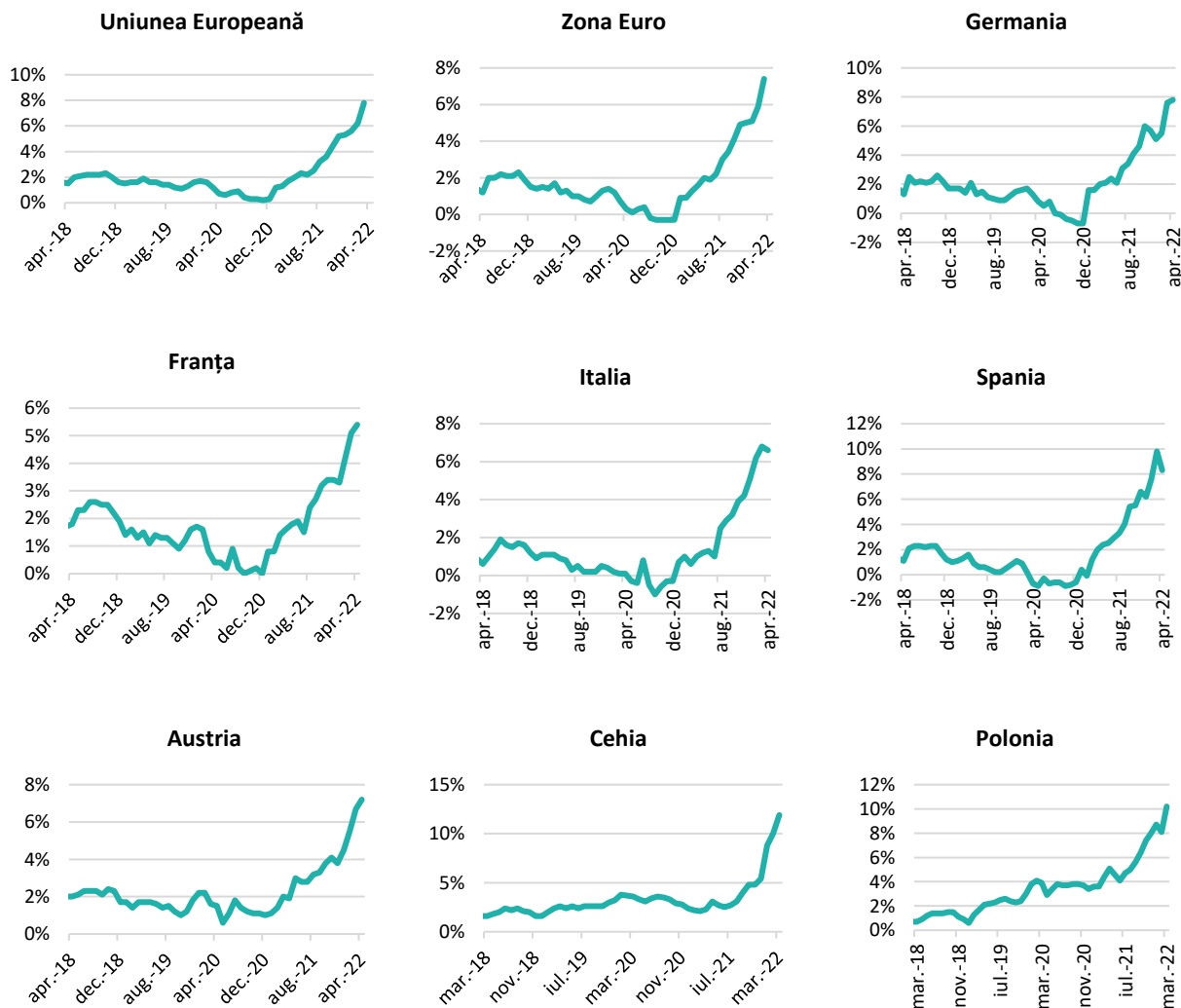
Grafic 4 Rata anuală a inflației în Zona Euro pe principalele componente

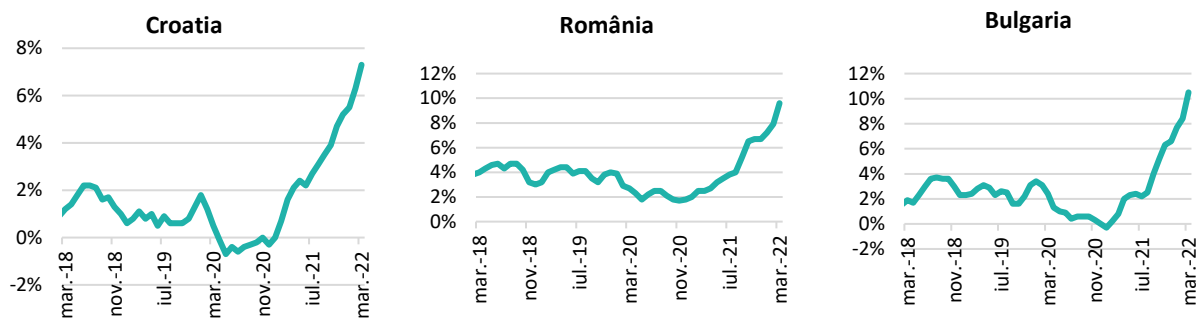
Sursa: Eurostat

Previziunile BCE privind inflația IAPC au fost revizuite în creștere cu 3% pentru anul 2022 și cu 0,6% pentru anul 2023. Acestea au rămas neschimbate pentru anul 2024, situându-se la 6,0%, 2,4% și 1,9% pentru 2022, 2023 și 2024. Războiul din Ucraina și efectele acestuia au reprezentat factorii principali din spatele revizuirii prognozelor. Revizuirea în creștere pentru 2022 se datorează, în mare parte, inflației estimate a prețurilor la energie și alimente.

Grafic 5 Evoluțiile lunare ale indicelui armonizat al prețurilor de consum (rate anuale, %) în perioada martie/aprilie 2018 – martie/aprilie 2022, în state ale Uniunii Europene

Sursa: Eurostat, prelucrare date disponibile la 11.05.2022

Tendință de înăsprire a politicilor monetare

În încercarea de a stopa creșterea ratei inflației, mai multe țări au decis o înăsprire a politicii monetare. **Rezerva Federală din SUA (Fed)** a anunțat la începutul lunii mai 2022 majorarea ratei de politică monetară cu 0,5% la 1% și reducerea deținerilor de obligațiuni începând cu luna iunie. De asemenea, **BCE** anticipează că în trimestrul III 2022 vor fi oprite achizițiile nete de active în cadrul programului de achiziționare de active (APP). Pe plan local, **BNR** a decis în luna mai 2022 majorarea ratei dobânzii de politică monetară de la 3% la 3,75%.

Creșterea datoriilor guvernamentale și adâncirea deficitelor

În ultimul trimestru al anului 2021, raportul deficit/PIB a fost de 2,5% în Zona Euro și 2,9% în UE. Se observă o ușoară scădere a deficitului față de trimestrul III 2021 pentru Zona Euro, Uniunea Europeană și pentru câteva țări precum Italia și Franța, însă acesta a rămas la un nivel ridicat comparativ cu perioada pre-pandemică.

Raportul deficit/PIB a scăzut datorită creșterilor mai puternice ale veniturilor totale în comparație cu cheltuielile totale, precum și datorită unui PIB mai ridicat în comparație cu cel înregistrat în trimestrul III 2021. Veniturile totale și cheltuielile totale au continuat să fie influențate de răspunsurile politice la pandemia COVID-19.

Cu toate acestea, majoritatea statelor membre au continuat să înregistreze o creștere a deficitului bugetar. România a înregistrat în trimestrul IV 2021 un deficit bugetar raportat la PIB de -9,3%.

În ceea ce privește raportul datorie guvernamentală/PIB, în trimestrul IV 2021, acesta a scăzut în Zona Euro la 95,6% de la 97,5% cât înregistrase în trimestrul IV 2020, iar în Uniunea Europeană a scăzut de la 90% la 88,2%. Scăderile acestui raport în trimestrul IV 2021 se datorează creșterii PIB care depășește creșterea datoriei publice. Datoria publică a crescut deoarece guvernele au apelat la împrumuturi pentru finanțarea deficitelor. Un alt motiv important pentru creșterea datoriei publice este nevoia guvernelor de a finanța achiziția de active financiare.

Raportul dintre datoria guvernamentală și PIB pentru România a fost de 48,8%, în trimestrul IV 2021.

Tabel 1 Evoluția trimestrială a deficitului bugetar în state ale Uniunii Europene (% din PIB)

Țară/ regiune	2019 -T1	2019 -T2	2019 -T3	2019- T4	2020- T1	2020- T2	2020- T3	2020- T4	2021- T1	2021- T2	2021- T3	2021- T4
Zona euro	-1,9	-0,3	-1,0	0,5	-4,3	-12,0	-6,3	-6,3	-8,3	-6,2	-3,8	-2,5
UE	-1,6	0,0	-0,9	0,1	-4,0	-11,4	-5,7	-6,4	-7,5	-5,4	-3,2	-2,9
Bulgaria	4,1	4,0	5,2	-4,0	0,7	-2,3	2,8	-15,5	2,3	0,9	3,0	-19,2
Germania	2,2	3,3	0,3	0,2	0,7	-7,0	-5,8	-5,4	-4,4	-4,0	-2,9	-3,7
Grecia	-4,7	-0,2	4,7	4,0	-7,5	-13,7	-4,8	-15,2	-17,8	-7,1	-1,3	-5,7
Spania	-1,6	-7,3	2,7	-5,8	-3,7	-24,7	-1,8	-12,5	-7,4	-11,5	0,3	-8,6
Franța	-6,9	-3,5	-4,9	2,8	-10,3	-15,3	-7,1	-3,9	-13,1	-9,0	-6,1	1,7
Italia	-6,5	0,1	-2,1	1,9	-10,7	-12,8	-9,9	-5,8	-12,8	-7,6	-6,3	-3,0
Ungaria	1,3	0,2	-3,1	-5,8	-1,1	-8,8	-4,2	-15,6	-7,0	-4,1	-4,4	-11,0
Polonia	2,8	-0,5	0,1	-4,6	-2,3	-16,6	-3,2	-6,5	-0,9	-0,8	0,7	-5,8
România	-5,6	-3,2	-4,3	-4,4	-8,3	-10,6	-6,7	-11,4	-9,3	-6,4	-3,6	-9,3

Sursa: Eurostat, serie brută

Conform raportului publicat de FMI (**Global Financial Stability Report, Aprilie 2022**), în contextul actual cu deficite bugetare și niveluri ale datoriei relativ ridicate în unele țări, se ia în considerare acordarea de stimulente fiscale suplimentare în Europa pentru a amortiza impactul războiului din Ucraina (inclusiv cheltuielile viitoare pentru apărare și schimbări climatice). Reducerea ritmului de achiziții de active poate contribui la înăsprirea condițiilor financiare. Condițiile financiare sunt evaluate prin diverși indicatori construiți pe baza unor combinații de variabile utilizate pentru a măsura situația economică.

Tabel 2 Evoluția trimestrială a datoriei guvernamentale în state ale Uniunii Europene (% din PIB)

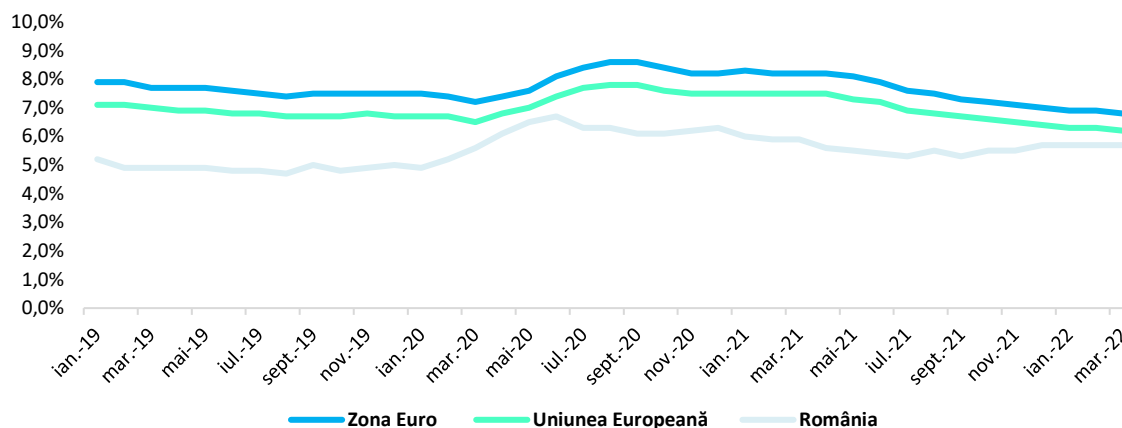
Țară/ regiune	2019- T1	2019- T2	2019- T3	2019- T4	2020- T1	2020- T2	2020- T3	2020- T4	2021- T1	2021- T2	2021- T3	2021- T4
Zona Euro	86,3	86,1	85,6	83,8	86,0	94,7	96,9	97,3	99,9	98,1	97,5	95,6
UE	79,9	79,6	79,0	77,5	79,1	87,4	89,4	90,0	92,3	90,7	90,0	88,2
Bulgaria	20,7	20,1	20,3	20,0	19,9	21,2	25,0	24,7	24,7	24,7	24,2	25,1
Germania	61,0	60,4	60,3	58,9	60,1	66,4	69,0	68,7	69,9	69,6	69,3	69,3
Grecia	187,5	185,3	182,8	180,7	180,8	191,7	200,0	206,3	209,3	207,5	201,6	193,3
Spania	101,3	101,3	100,3	98,3	102,0	113,2	117,0	120,0	125,2	122,7	121,7	118,4
Franța	98,7	98,5	99,3	97,4	100,7	113,0	115,4	115,0	117,9	114,4	115,7	113,3
Italia	136,0	137,3	136,4	134,1	137,2	149,0	153,9	155,3	159,3	155,6	154,6	150,8
Ungaria	68,3	67,1	67,1	65,5	65,7	70,0	73,5	79,6	80,2	76,4	79,0	76,8
Polonia	48,9	47,7	46,9	45,6	47,5	54,6	56,5	57,4	59,0	57,4	56,6	54,2
România	33,8	33,8	35,1	35,3	37,4	40,6	43,0	47,2	47,4	47,1	48,3	48,8

Sursa: Eurostat

Redresarea pieței muncii

După o ușoară creștere înregistrată la începutul pandemiei, odată cu relaxarea restricțiilor de la sfârșitul semestrului I 2021, rata șomajului s-a aflat pe un trend descendent. Astfel, în luna martie 2022, rata șomajului în Zona Euro și UE a atins minime istorice, ajungând la 6,8% și, respectiv 6,2% (8,2% și 7,5% în martie 2021). În România, rata șomajului în luna martie 2022 a fost de 5,7%, menținându-se la același nivel ca și în lunile anterioare trimestrului I 2022.

Grafic 6 Evoluția lunară a ratei șomajului ajustată sezonier

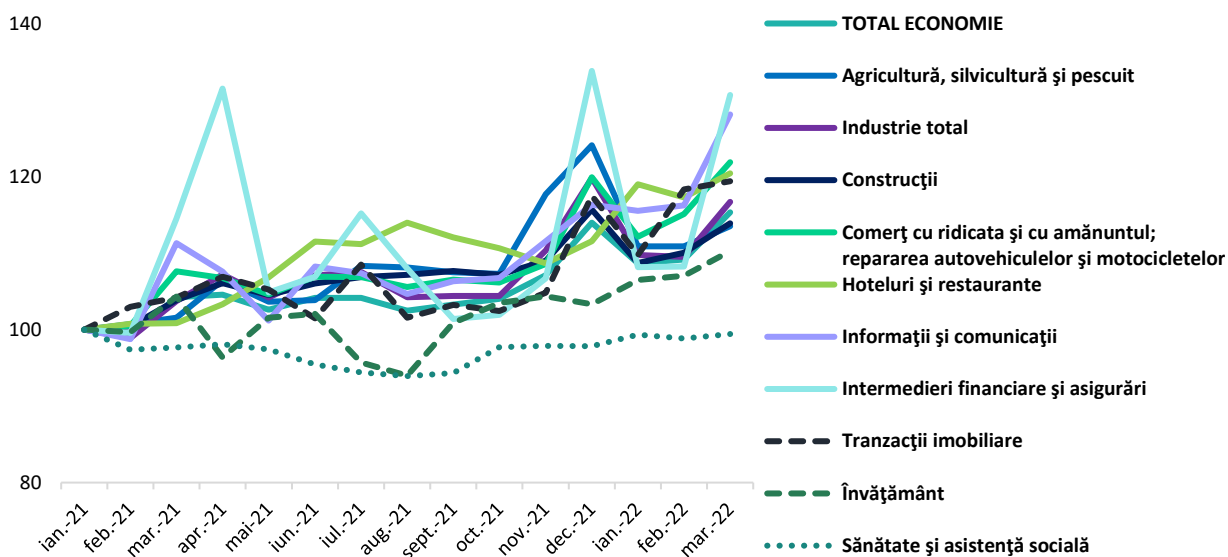
Sursa: Eurostat

Câștigul salarial mediu brut în România

În România, câștigul salarial mediu nominal brut pe economie a fost de 6.401 lei în luna martie 2022 (net: 3.937 lei), în creștere cu 10,65% față de perioada similară a anului anterior și cu 1% față de luna decembrie 2021.

O analiză a câștigurilor salariale medii pe sectoare de activitate arată că cele mai mari câștiguri salariale medii au fost înregistrate în domeniul activității de asigurări, reasigurări și ale fondurilor de pensii, cu excepția celor din sistemul public de asigurări sociale (martie 2022: 16.174 lei, respectiv 9.597 lei net), în fabricarea produselor din tutun (martie 2022: 15.403 lei, respectiv 9.197 lei net), urmat de activități de editare (martie 2022: 14.028 brut, respectiv 8.805 lei net).

Grafic 7 Evoluția câștigului salarial mediu brut în România pe domenii de activitate (ian. 2021: 100%)

Sursa: INS, calcule ASF

Contextul internațional

Sistemul pensiilor private se face remarcant în continuare la nivel internațional ca fiind cel mai sigur și eficient mod de economisire pe termen îndelungat. Din datele preliminare publicate de OECD rezultă faptul că fondurile de pensii private dețin peste 35 trilioane USD de active la nivel mondial la sfârșitul anului 2020, în creștere față de nivelul înregistrat în anul 2019, în pofida incertitudinilor cauzate de pandemia COVID-19. Dintre statele analizate, în general, activele fondurilor de pensii au consemnat evoluții pozitive la finalul anului 2020 comparativ cu anul 2019. Din perspectiva structurii investiționale a activelor financiare, la nivel global, se constată o majorare a expunerii pe acțiuni și o scădere a expunerii pe obligațiuni în anul 2020 față de anul anterior.

Principalele caracteristici ale pieței globale de pensii private în anul 2020, conform OECD

Impactul COVID-19	Scăderi ale activelor la începutul anului 2020 în majoritatea țărilor, accentuate de retrageri anticipate mari.	Răspunsurile de politică guvernamentală au diminuat impactul lockdown-urilor asupra contribuțiilor la planurile de economisire pentru pensionare.	Cele mai mari retrageri timpurii au fost efectuate atunci când accesul la economii a fost necondiționat.
Activele la sfârșitul anului 2020	Peste 56 trilioane USD, o creștere cu 11% comparativ cu sfârșitul anului 2019.	Activele pieței pensiilor private din țările OECD au reprezentat 100% din PIB-ul OECD.	Cele mai multe active sunt deținute de fondurile de pensii: peste 35 trilioane USD.
Factorii principali ai tendinței	Mai mulți oameni au un plan de pensie decât în trecut în majoritatea statelor. Rata medie a câștigului real în 2020: 4,1% în țările OECD și 3,2% în alte 32 de jurisdicții.	Per ansamblu, contribuțiile au crescut în 2020 , inclusiv pe cele mai mari piețe de pensii. Două clase principale de active au susținut performanța câștigurilor: obligațiunile și acțiunile.	Beneficiile plătite pensionarilor au fost reduse într-un număr de țări cu sisteme de pensii private recent dezvoltate. Furnizorii de pensii și-au urmărit obiectivele și au menținut strategiile de investiții în 2020.
Tipuri de planuri de pensii	Activele din planurile de pensii cu contribuții definite și cele personale au crescut mai repede decât cele din planurile cu beneficii definite, în 14 din 19 state care au raportat.	Finanțarea planurilor cu beneficii definite s-a îmbunătățit în 2020 în cele mai multe țări.	Majoritatea țărilor au plafonat anumite taxe percepute de către furnizorii de pensii private membrilor schemelor de tip contribuții definite.

Valoarea activelor totale ale vehiculelor de economisire pentru pensionare a fost de circa 56 de trilioane de USD în anul 2020, în creștere cu 11% comparativ cu anul 2019. Totodată, activele cumulate în fondurile de pensii private au reprezentat 35 de trilioane de USD, restul activelor fiind aferente altor vehicule investiționale pentru pensionare (contracte individuale de asigurare de pensie sau conturi individuale de economisire pentru pensionare gestionate de bănci sau firme de investiții).

Tabel 3 Evoluția gradului de penetrare al pensiilor private (activele totale ale mijloacelor de economisire pentru pensionare % PIB)

	Active % PIB 2010	Active % PIB 2020
Danemarca	171,4	229,4
Olanda	118,9	212,7
Islanda	124,6	206,9
Elveția	122,5	167,0
Marea Britanie	71,3	126,8
Suedia	52,6	108,9
Liechtenstein	59,2	106,5
Finlanda	50,2	64,1
Malta	0,5	55,4
Belgia	24,2	40,4
Irlanda	-	35,5
Croația	11,6	34,6
Kosovo	14,2	29,3
Portugalia	11,8	22,0
Estonia	9,0	21,8
Letonia	7,4	19,5
Bulgaria	5,4	14,8
Spania	12,5	14,5
Slovacia	7,2	14,4
Macedonia de Nord	2,9	13,5
Italia	5,3	12,7
Norvegia	7,5	12,3
Franța	8,5	12,2
Lituania	4,0	9,5
Cehia	5,8	9,5
Germania	5,5	8,2
Slovenia	5,8	8,0
Polonia	15,5	7,9
România	0,9	7,4
Austria	5,1	6,6
Ungaria	14,5	5,6
Turcia	1,0	3,4
Luxembourg	2,0	2,9
Grecia	0,0	1,0
Serbia	0,3	0,9
Albania	0,0	0,2
Ucraina	0,1	0,1

Sursa: OECD - Pension Markets in Focus

Gradul de penetrare al pensiilor private, calculat ca raportul dintre activele totale ale vehiculelor de economisire pentru pensionare și PIB, diferă de la stat la stat, cel mai ridicat nivel al acestuia pentru anul 2020 fiind înregistrat de către Danemarca (229%), conform statisticilor OECD. În cazul României, gradul de penetrare a pensiilor private a atins nivelul de 7,4% în anul 2020. De la debutul funcționării sistemului de pensii private și până la finalul anului 2021, activele totale ale fondurilor private din România au înregistrat creșteri substanțiale de la an la an, ajungând astfel să dețină un procent de 7,8% din PIB în anul 2021.

În termeni nominali, toate statele au înregistrat creșteri ale activelor planurilor de economisire pentru pensionare în anul 2020 comparativ cu 10 ani în urmă, cu excepția Ungariei și Poloniei (ca urmare a unor reforme ale sistemului de pensii private). Creșterile activelor au fost mai evidente, cu cât sistemele de pensii private erau încă recente, iar valoarea activelor cumulate în fondurile de pensii erau mici (Armenia, Grecia și România).

Randamentul obținut de vehiculele investiționale este influențat de structura investițională a portofoliilor. Așadar, orientarea predominantă a portofoliului către active cu un grad ridicat de risc presupune randamente posibile mai mari, dar și o volatilitate mai considerabilă a randamentului.

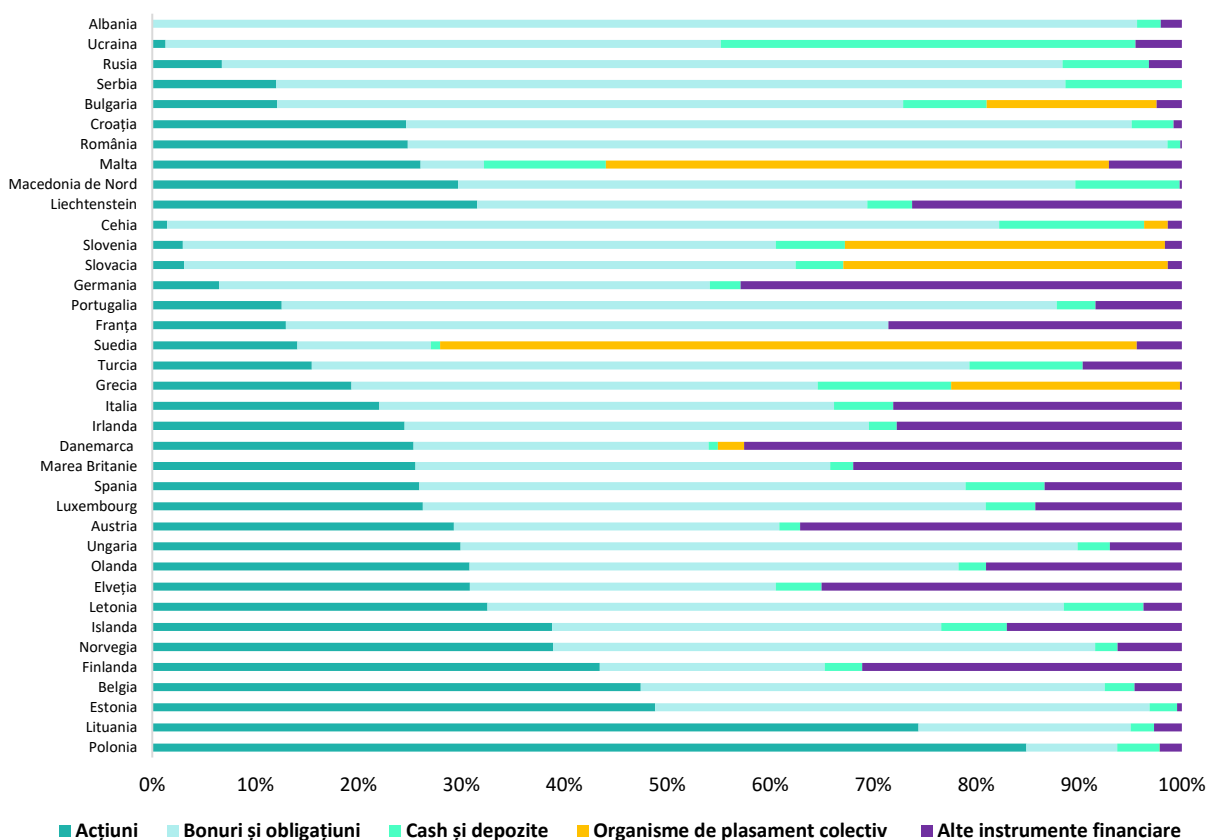
Având în vedere caracterul obligatoriu al sistemului de pensii administrate privat din România, legiuitorul a instituit mai multe mecanisme de protecție a participanților, printre care se numără rata minimă de rentabilitate pentru fiecare categorie de risc a fondurilor de pensii private. În cazul în care un fond obține periodic rate de rentabilitate inferioare ratei minime, se declanșează aplicarea unor măsuri speciale de supraveghere în vederea redresării situației. În situația în care există un număr restrâns de fonduri de pensii administrate privat și al mecanismelor de protecție existente, s-a constatat o abordare similară din partea administratorilor în ceea ce privește alocarea strategică a portofoliului investițional, caracterizată printr-o expunere moderată la risc și totodată printr-o preferință pentru titlurile emise de către statul român.

Pe plan european, piețele fondurilor de pensii private sunt diferite structural de piața din România. Majoritatea produselor sunt facultative și predomină în multe țări fondurile de pensii ocupaționale. În acest context, portofoliile agregate ale fondurilor de pensii europene, existente într-un număr mult mai mare, sunt investite într-un mix de active financiare, în special obligațiuni și acțiuni. Prin urmare, evoluțiile de pe piața obligațiunilor și acțiunilor joacă un rol major în performanța financiară a planurilor de economii pentru pensiile private.

Principalul instrument financiar preferat pentru investirea activelor pentru pensionare este reprezentat de către obligațiunile de stat. Acest lucru poate fi explicat prin lipsa altor oportunități de investiții pe piața locală, cum este de exemplu în Albania unde a fost creată recent o bursă de valori care ar putea permite o diversificare mai mare a activelor pe viitor. Un alt motiv poate fi reprezentat de necesitatea unui flux garantat de venituri fixe. De exemplu, în Cehia, fondurile de pensii care oferă garanții nominale anuale pozitive membrilor, investesc în bonuri și obligațiuni pentru a avea fluxuri de venituri fixe. Reglementările privind investițiile din unele țări pot impune, de asemenea, furnizorilor de pensii să investească o anumită proporție din activele lor în anumite instrumente financiare.

Depozitele bancare și numerarul au crescut ușor ca pondere în total active, în anul 2020, pentru a face față potențialelor ieșiri timpurii din sistemul de pensii private cauzate de pandemia COVID-19.

Grafic 8 Structura investițională a mijloacelor de economisire pentru pensionare în statele europene în anul 2020 (%)

Sursa: OECD - Pension Markets in Focus

Furnizorii de pensii private din majoritatea țărilor au obținut randamente pozitive ale investițiilor pe termen lung. Economisirea pentru pensionare reprezintă un proces pe termen lung și fluctuațiile performanței investițiilor sunt posibile pe durata de viață a unui portofoliu de pensii.

Performanța investițională pozitivă a produselor de economisire pentru pensionare de la nivelul anului 2020 se datorează creșterii semnificative a activelor. Prin urmare, statele europene au avut, în general, în anul 2020 rate de rentabilitate pozitive, cele mai considerabile evoluții fiind observate în Islanda, Danemarca și Olanda. În ultimii 15 ani și în ciuda crizei financiare din 2008 și a pierderilor de investiții aferente, performanța anuală a investițiilor din planurile de economii pentru pensiile private a fost pozitivă în 23 din 27 de jurisdicții raportoare și a variat între -0,7% în Estonia și 6,6% în Republica Dominicană.

Situația geopolitică actuală dată de conflictul militar dintre Rusia și Ucraina continuă să fie principala preocupare a furnizorilor de pensii private la nivel internațional. Cu toate acestea, pensiile private sunt investiții pe termen lung, iar volatilitatea temporară a pieței financiare nu reprezintă un risc major asupra sistemului de pensii private. La nivel mondial, administratorii fondurilor de pensii private au expuneri mici pe Rusia sau pe companii rusești, acestea fiind atent monitorizate sau excluse pe cât posibil din portofolii. Specialiștii susțin că o altă măsură de siguranță pentru pensiile private o constituie diversificarea portofoliilor, astfel încât activele să fie investite în diverse industrii sau zone geografice.

2. Piața pensiilor private din România

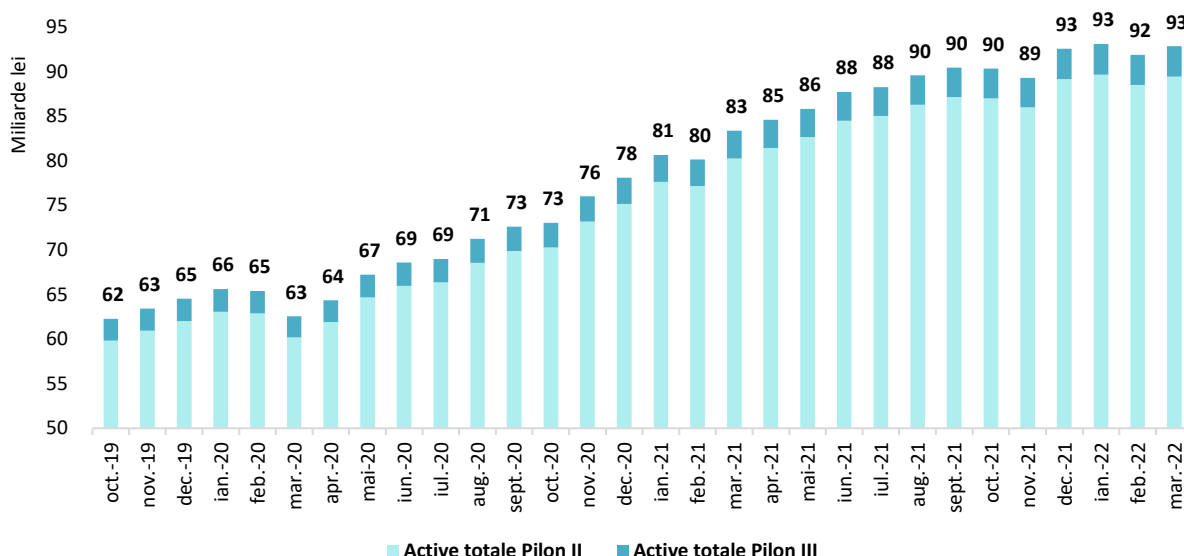
Sistemul pensiilor private a cunoscut o evoluție pozitivă pe tot parcursul funcționării sale, activele totale și numărul de participanți fiind în continuă creștere. La finalul lunii martie 2022, fondurile de pensii private (pilon II și pilon III) au acumulat active totale în valoare de 92,80 miliarde lei, cu 11% mai mult comparativ cu finalul lunii martie a anului precedent. Ca pondere în PIB, activele totale ale sistemului de pensii private au înregistrat un nivel de 7,8%, în anul 2021, marcând o evoluție pozitivă de-a lungul ultimilor ani.

Principalele caracteristici ale fondurilor de pensii private sunt enumerate mai jos:

La 31 martie 2022, politica investițională din cadrul portofoliilor de active ale fondurilor de pensii private continuă să fie concentrată pe piața locală de capital. Ponderea investițiilor în instrumente cu venit fix reprezenta aproximativ 70% din totalul portofoliului investițional al fondurilor de pensii private, în timp ce un procent de 25% a fost investit în acțiuni.

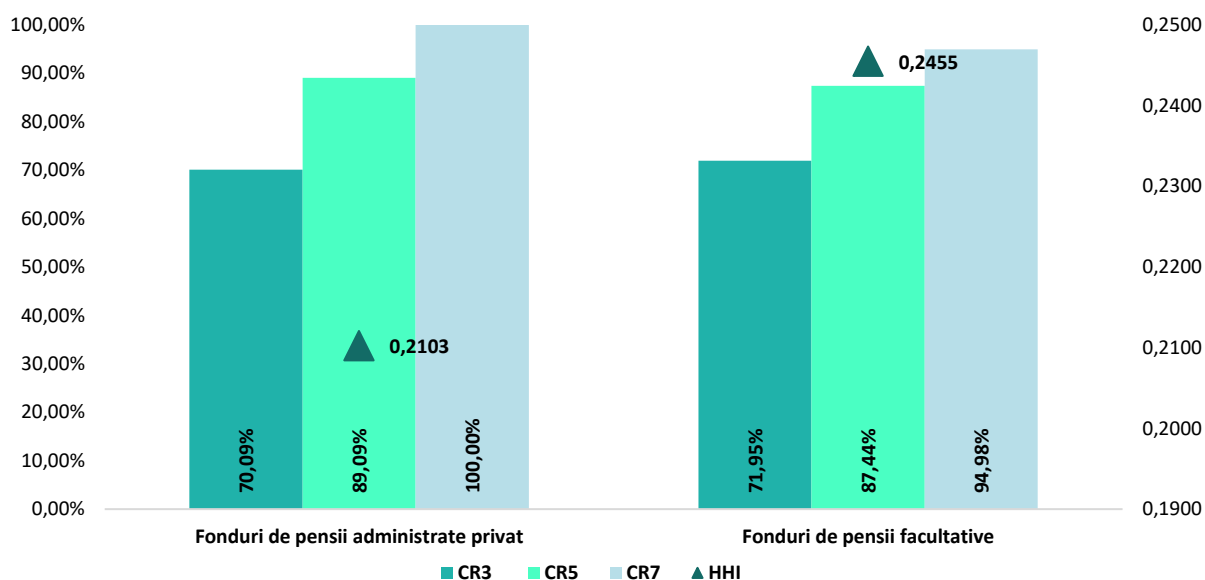
Grafic 9 Valoarea activelor totale ale sistemului de pensii private

Activele fondurilor din pilonul III rămân la un nivel diminuat, reprezentând mai puțin de 4% din totalul activelor gestionate de sistemul de pensii private din România, fiind astfel oportună o încurajare a investițiilor populației în aceste instrumente.

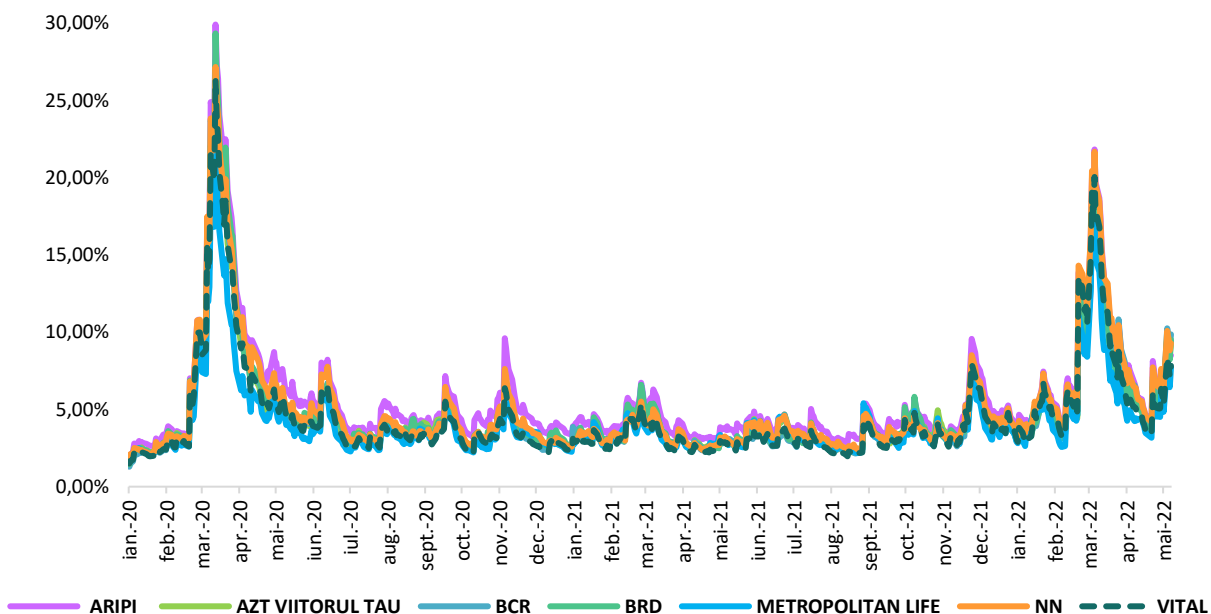
Grafic 10 Gradul de concentrare al fondurilor de pensii private (în funcție de valoarea totală a activelor la 31 martie 2022)

Sursa: calcule ASF

Conform principalilor indicatori folosiți de Consiliul Concurenței, gradul de concentrare pe piața pensiilor private este unul ridicat, însă situația este explicabilă din motive obiective legate de mecanismul lor de funcționare și starea actuală a pieței.

Grafic 11 Evoluția volatilității zilnice anualizate a fondurilor de pensii din Pilonul II- GARCH (1,1)

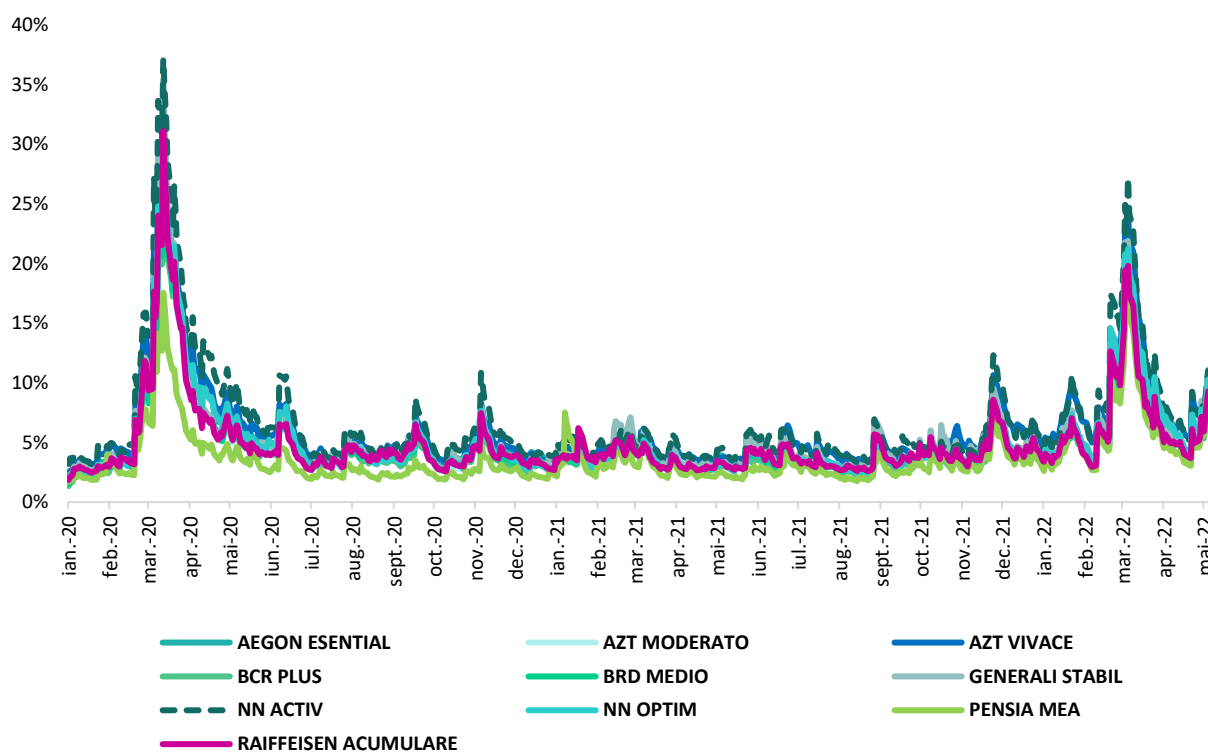

Sursa: prelucrare ASF

Piața bursieră din România a cunoscut în trimestrul I 2022 o volatilitate ridicată, corelată cu o tendință similară observată pentru majoritatea piețelor de capital din regiune. În luna martie 2022, datorită conflictului dintre Ucraina și Rusia s-a înregistrat un episod ridicat de volatilitate pe Bursa de Valori București, însă s-a diminuat la finalul lunii aprilie 2022 și se situează la un nivel redus, revenind la pragul anterior declanșării conflictului.

Pe parcursul primului trimestru al anului 2022, volatilitatea fondurilor de pensii private a înregistrat o creștere față de finalul anului 2021. Pe fondul apariției conflictului dintre Ucraina și Rusia, în luna martie 2022 se distinge un episod semnificativ de volatilitate atât pentru fondurile de pensii administrate privat, cât și pentru fondurile de pensii facultative, însă de o magnitudine mai redusă față de episodul din martie 2020, cauzat de primul val de pandemie COVID-19.

Grafic 12 Evoluția volatilității zilnice anualizate a fondurilor de pensii din Pilonul III- GARCH (1,1)

Sursa: prelucrare ASF

3. Fondurile de pensii administrate privat – Pilonul II

La finalul lunii martie 2022, erau înscrise în Registrul Electronic al Autorității de Supraveghere Financiară șapte fonduri de pensii administrate privat. Acestea sunt administrate de șapte administratori de fonduri de pensii private, activele acestora fiind încredințate spre păstrare unui număr de trei bănci din România cu rol de depozitari. Valoarea totală a activelor nete ale fondurilor de pensii administrate privat a fost de 89,36 miliarde lei la finalul lunii martie a anului 2022, în creștere cu aproximativ 11% comparativ cu aceeași dată a anului 2021. Comparativ cu trimestrul anterior, activele nete au crescut cu 0,33%. Numărul participanților înregistrați în sistemul pensiilor administrate privat la 31 martie 2022 a fost de 7,85 milioane persoane, în creștere față de 7,79 milioane persoane la 31 decembrie 2021.

La nivelul Pilonului II, contribuția medie a participanților cu contribuții virate la 31 martie 2022 a fost de circa 217 lei/participant, în timp ce la 31 decembrie 2021 valoarea acesteia a fost de 204 lei/participant. În perioada ianuarie-martie 2022, contribuțiile virate în sistemul de pensii administrate privat au fost în cuantum de 2,66 miliarde lei, în creștere cu aproximativ 10% față de aceeași perioadă din anul 2021.

La 31 martie 2022, titlurile de stat și acțiunile au rămas principalele instrumente financiare în care au investit fondurile de pensii administrate privat. Investițiile fondurilor de pensii administrate privat în titluri de stat au reprezentat 61% la 31 martie 2022, un procent de 60%, fiind investit la 31 decembrie 2021 în acest tip de instrumente financiare. Investițiile în acțiuni au reprezentat, la 31 martie 2022, un procent de 25% din valoarea totală a activelor fondurilor de pensii din Pilonul II. De asemenea, ponderi importante sunt investite și în obligațiuni corporative și fonduri de investiții la finalul primului trimestru al anului 2022.

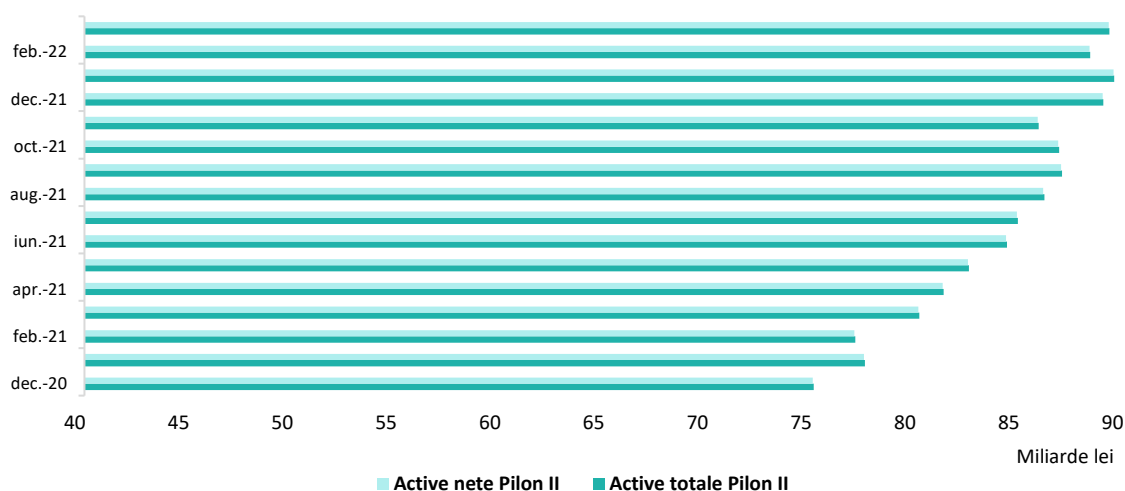
Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii administrate privat a fost 4,67% în martie 2022, în luna decembrie 2021 valoarea acesteia fiind de 5,79%.

La finalul lunii martie 2022, valoarea medie a activului unui participant la sistemul pensiilor administrate privat era de 11.537 lei, înregistrând o creștere de 9% comparativ cu martie 2021 și o diminuare de 0,4% față de trimestrul precedent. În perioada ianuarie-martie 2022 au fost efectuate plăți ale activului personal net către participanți în cuantum de 102 milioane lei pentru aproximativ 5,7 mii de participanți și beneficiari.

3.1. Valoarea activelor

La finalul lunii martie 2022, valoarea totală a activelor fondurilor de pensii administrate privat a fost de 89,40 miliarde lei, iar valoarea activelor nete a atins nivelul de 89,36 miliarde lei, ambele fiind în creștere cu aproximativ 11% comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior.

Grafic 13 Valoarea activelor fondurilor de pensii administrate privat

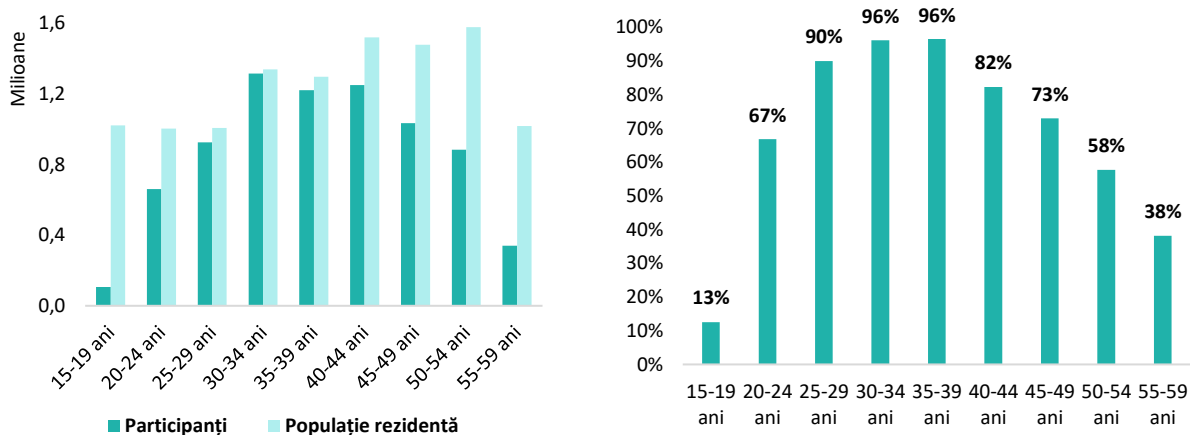

3.2. Participanți

La 31 martie 2022, numărul total al participanților la sistemul de pensii administrate privat a fost de 7,85 milioane persoane, în creștere cu 2% comparativ cu aceeași dată a anului anterior. De la începutul anului până în luna martie, inclusiv, s-au înregistrat în sistem aproximativ 60 de mii de persoane, în creștere cu 20% față de anul precedent. Primele trei fonduri de pensii administrate privat în funcție de numărul de participanți, FPAP NN (26%), FPAP AZT Viitorul Tău (21%) și FPAP Metropolitan Life (14%), cumulând un procent de 61% din numărul total de persoane înregistrate în sistem.

În ceea ce privește distribuția pe grupe de vârstă, la 31 martie 2022, ponderea participanților cu vârstă de până în 35 ani a fost de 38% din totalul participanților, iar ponderea celor cu vârstă de peste 35 ani a fost de 62%. Distribuția participanților pe gen rămâne constantă, ponderea participanților de genul feminin în numărul total de participanți fiind de 48%, iar ponderea persoanelor de gen masculin de 52%.

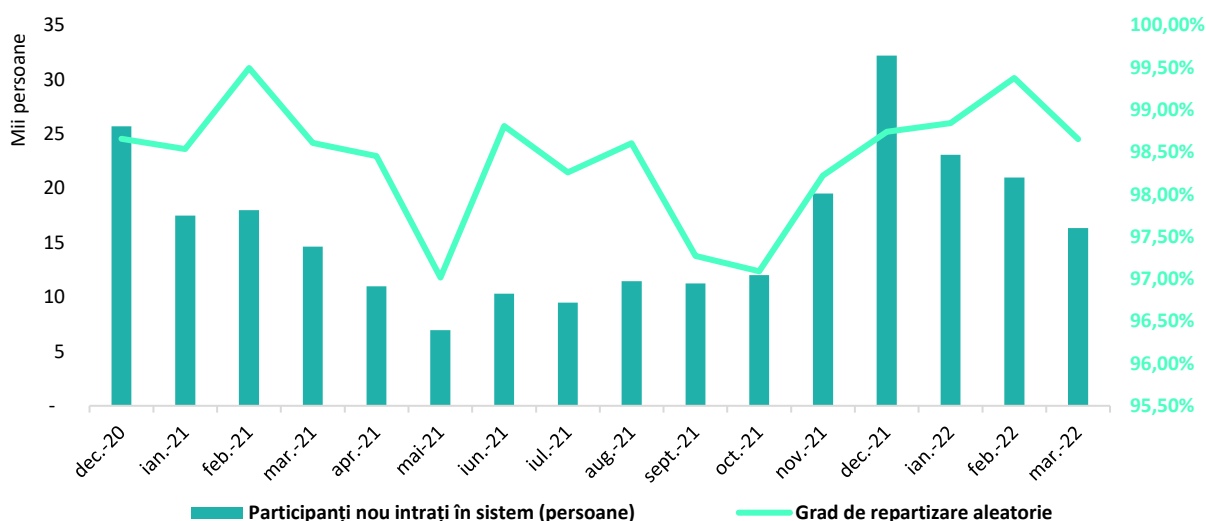
Grafic 14 Structura pe vârste la 31 martie 2022 – participanți și populație rezidentă (stânga) și gradul de penetrare a pensiilor private (dreapta)

Sursa: ASF, INS

În ceea ce privește gradul de penetrare a pensiilor private în rândul populației rezidente, se observă o acoperire bună a grupelor de vârstă medie (25-44 ani), cu o scădere din ce în ce mai pronunțată pentru vârstele mai apropiate de vârsta de pensionare. Acest fapt nu este surprinzător, având în vedere introducerea relativ recentă a pensiilor private în România, însă sugerează o presiune în creștere pe bugetul de pensii de stat în următoarele câteva decenii (această presiune fiind accentuată și de îmbătrânirea populației).

Grafic 15 Evoluția numărului de participanți nou intrați în sistem și a gradului de repartizare aleatorie

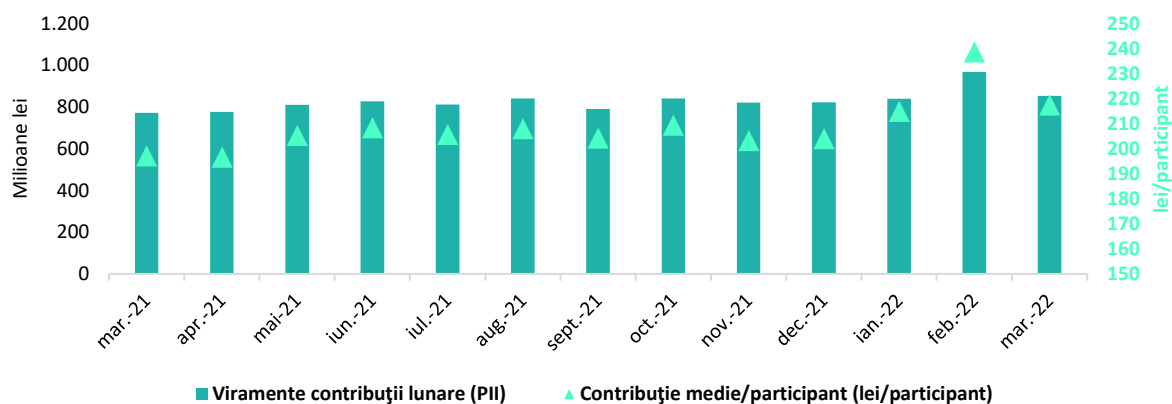
Un număr de aproximativ 59,81 de mii de persoane au fost repartizate aleatoriu către un fond de pensii administrat privat în primul trimestru al anului 2022, reprezentând 99% din totalul persoanelor nou intrate în sistem.

3.3. Contribuții

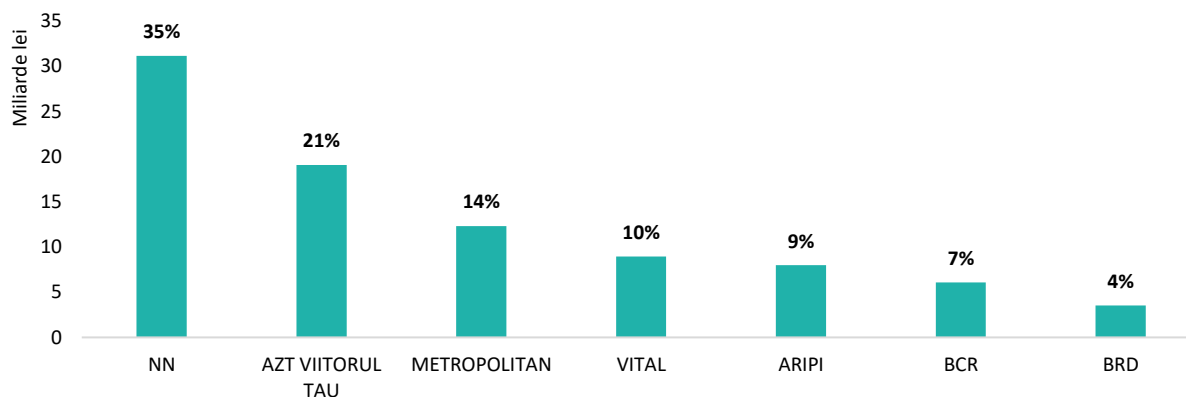
De la începutul anului până în luna martie 2022, au fost virate contribuții brute către fondurile de pensii administrate privat în cuantum de 2,66 miliarde lei, cu 10% mai mult comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior. În luna martie 2022 au fost virate contribuții brute în cuantum de aproximativ 854 milioane lei, în creștere comparativ cu luna decembrie 2021 (823 milioane lei).

Contribuția medie per participant a fost de circa 217 lei în luna martie 2022, cu 7% mai mult comparativ cu cea înregistrată în luna decembrie 2021. Aceasta a cunoscut o evoluție pozitivă continuă de la înființarea sistemului de pensii administrate privat până în prezent.

Grafic 16 Evoluția lunară a contribuțiilor brute virate și contribuția medie per participant

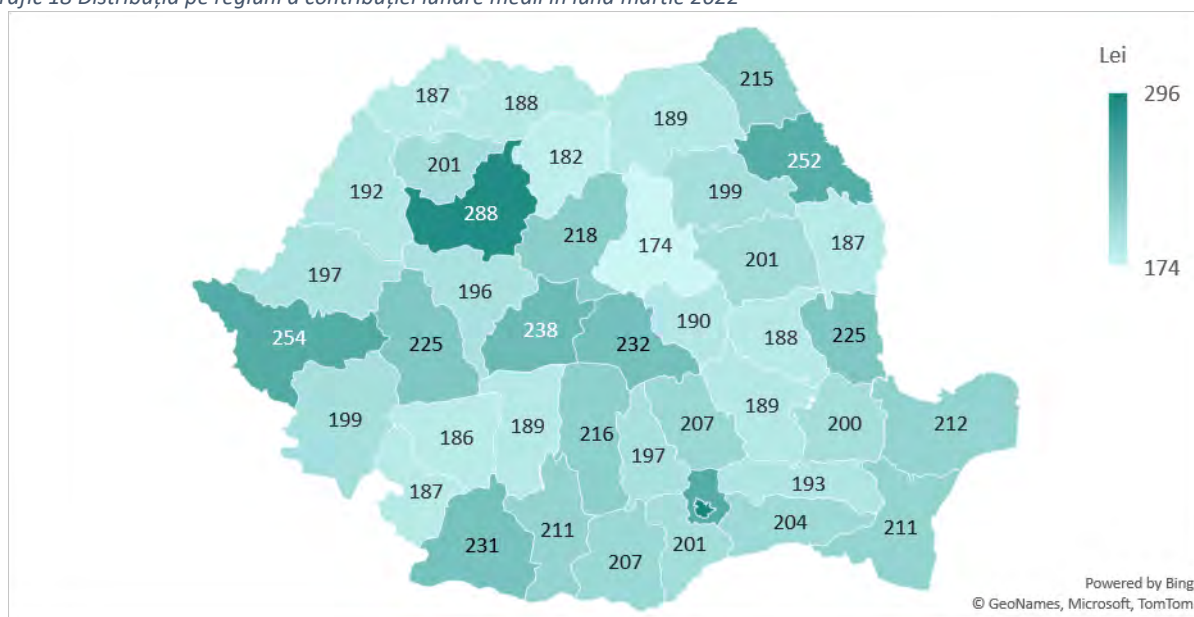

Grafic 17 Activele administrate și cota de piață a fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2022

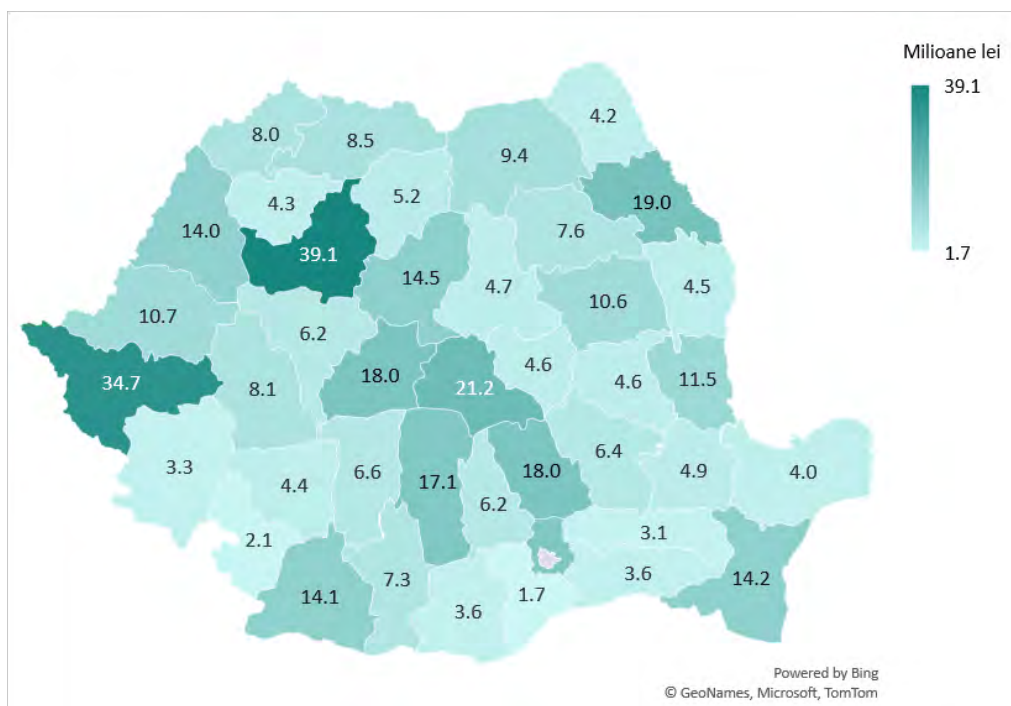
Piața fondurilor de pensii administrate privat înregistrează un grad ridicat de concentrare, primele trei fonduri totalizând 70% din active.

Grafic 18 Distribuția pe regiuni a contribuției lunare medii în luna martie 2022

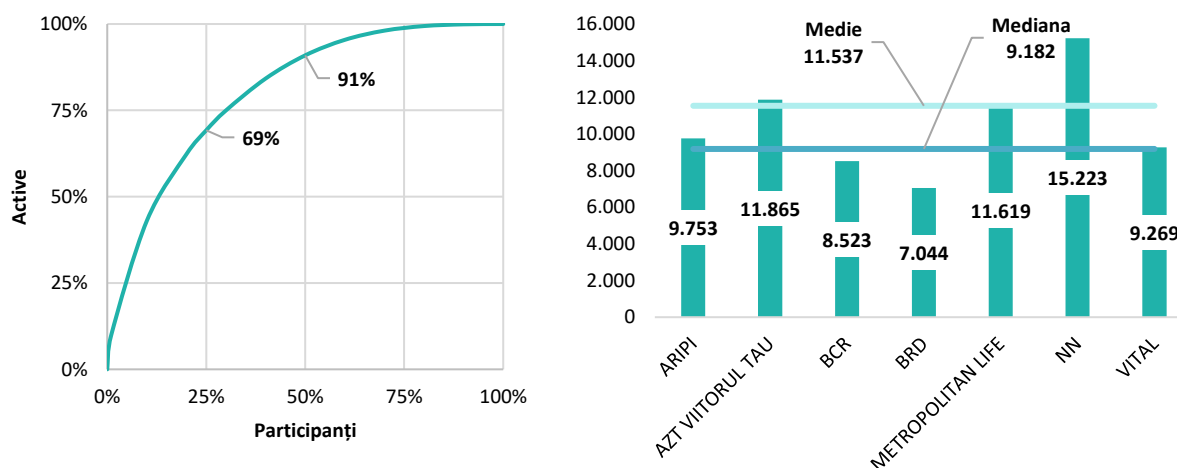
Contribuția lunară medie variază puternic în funcție de județ, cele mai mari valori fiind înregistrate în Municipiul București (296 lei/participant), Cluj (288 lei/participant), Timiș (254 lei/participant), Ilfov (253 lei/participant) și Iași (252 lei/participant). Cele mai mici contribuții lunare medii se înregistrează în Gorj (186 lei/participant), Bistrița-Năsăud (182 lei/participant) și Harghita (174 lei/participant).

Grafic 19 Distribuția pe regiuni a contribuțiilor totale (exceptând București – 213,8 milioane) în luna martie 2022

În ceea ce privește contribuțiile lunare totale, se păstrează diferența accentuată între regiuni, Municipiul București înregistrând cele mai mari valori (213,8 milioane lei), urmat de Cluj (39,1 milioane lei) și Timiș (34,7 milioane lei). La polul opus se află sudul țării – Giurgiu, Mehedinți, Ialomița, Caraș-Severin, Călărași și Teleorman înregistrând cele mai scăzute valori (între 1,7 și 3,6 milioane lei).

Grafic 20 Distribuția cumulată a activelor participanților (stânga) și valoarea medie a activelor per participant în funcție de fond la 31 martie 2022

Distribuția valorii conturilor participanților arată o concentrare mare, 62% din active fiind deținute de doar 20% din participanți. Cel mai mare cont are o valoare de 1,46 milioane lei, iar cel mai mic are o valoare de 1 leu. Totodată, peste 20% dintre participanți dețin active sub valoarea de 1.000 lei.

3.4. Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces

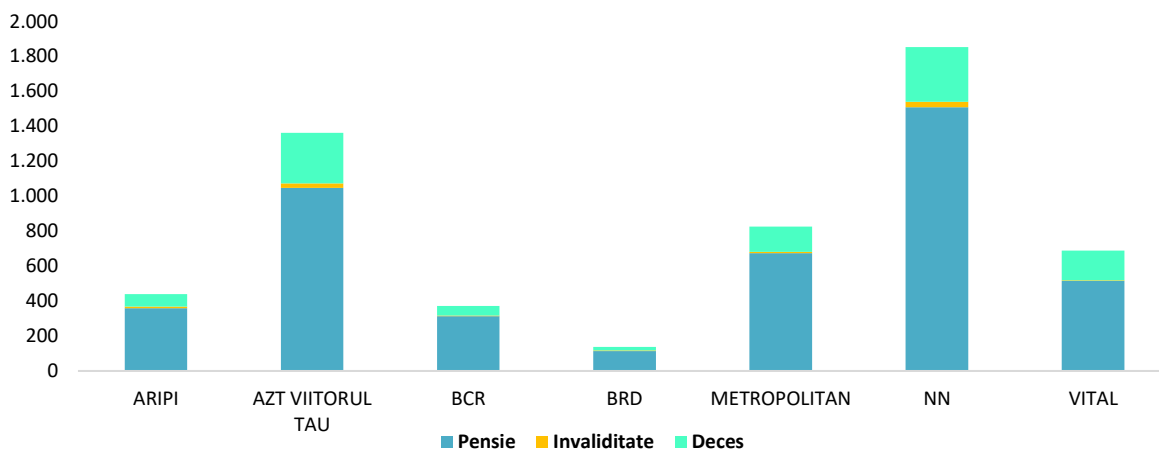
În perioada ianuarie-martie 2022 au fost efectuate plăți ale activului personal net în valoare de circa 102 milioane lei către 5,7 mii de participanți sau beneficiari. Din valoarea totală a plăților efectuate, un procent de 90% este aferent deschiderii dreptului la pensie, 9% ca urmare a decesului participantului și 1% ca urmare a invalidității.

Grafic 21 Valoarea activului net personal plătit în perioada ianuarie-martie 2022

În trimestrul I 2022, ca și modalitate de plată a activului personal net, participanții/beneficiarii au preferat plățile unice în detrimentul celor eşalonate, în procent de 70%. Ca urmare a deschiderii dreptului la pensie, au fost efectuate plăți unice în valoare de 61 milioane lei și plăți eşalonate în valoare de circa 31 milioane lei. Au fost înregistrate plăți unice în cuantum de 7 milioane lei și plăți eşalonate în cuantum de 2,5 milioane lei către beneficiarii activului personal net ca urmare a decesului participantului. Ca urmare a invalidității, cuantumul activului net personal plătit a fost de aproximativ 873 de mii de lei aferent plăților unice și 217 mii de lei prin plăți eşalonate.

Grafic 22 Structura plăților activului personal net în perioada ianuarie-martie 2022

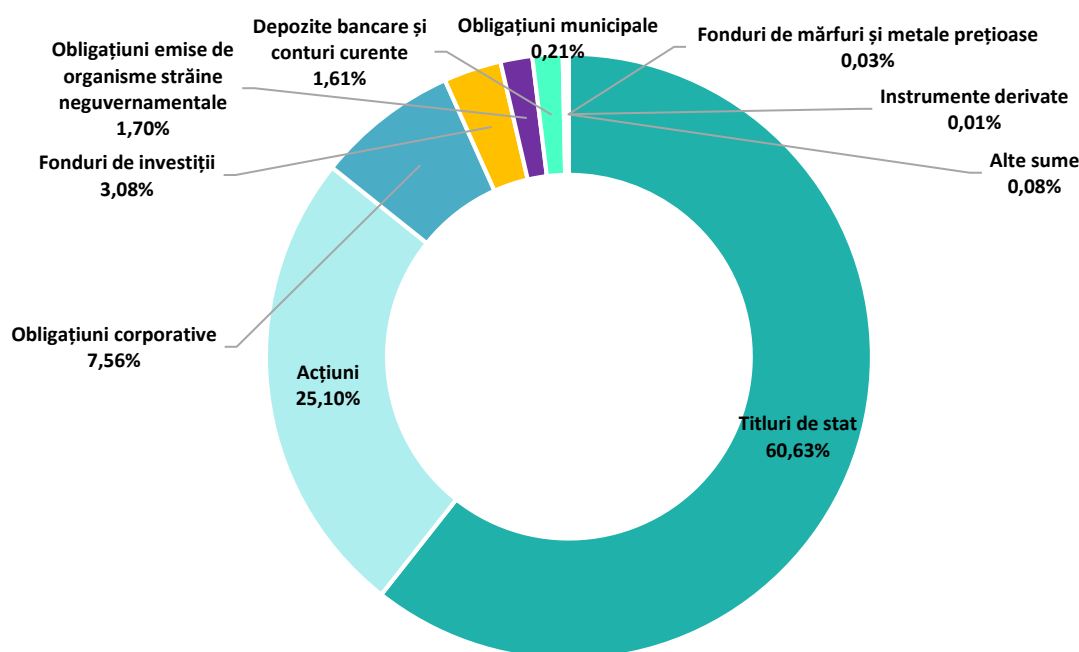
Cele mai mari ponderi în totalul plăților activului personal net în primele trei luni ale anului 2022 au fost înregistrate de FPAP NN (33%), FPAP AZT Viitorul Tău (24%) și FPAP Metropolitan Life (15%), fiind și fondurile cu cel mai mare număr de participanți. Deschiderea dreptului la pensie reprezintă ponderea cea mai mare în plățile fondurilor de pensii administrate privat.

3.5. Structura investițiilor

Activele fondurilor de pensii private sunt investite de către administratori conform politicii de investiții autorizată de ASF, având ca obiectiv investirea prudentială a activelor fondului de pensii private în folosul exclusiv al participanților sau, după caz, al beneficiarilor, ținând cont de obligațiile pe termen lung ale fondului de pensii private și în conformitate cu prevederile legale.

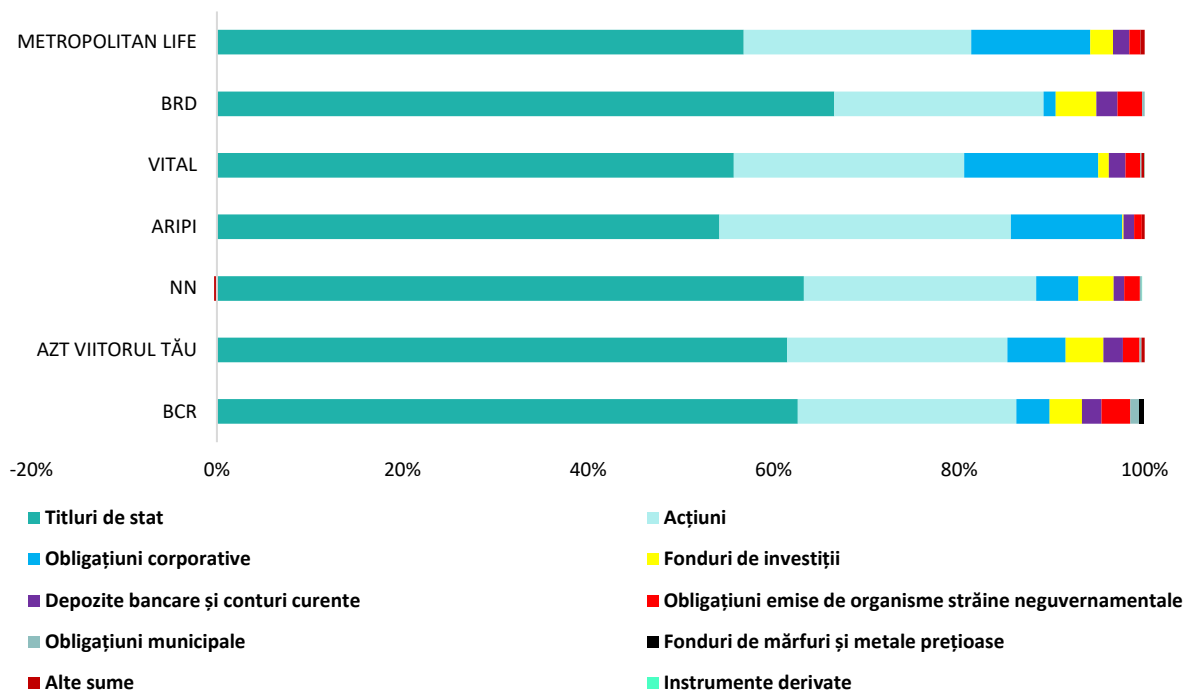
Având un orizont pe termen lung, activele fondurilor de pensii private reprezintă o sursă stabilă de finanțare a economiei și a statului. Conform legislației în vigoare, fondurilor de pensii private urmează o strategie generală conservatoare, investițiile acestora fiind realizate preponderent în obligațiuni suverane, dar și în companii listate pe piața de capital, care sunt transparente și care respectă guvernanta corporativă, stimulând astfel dezvoltarea pieței primare și secundare.

Grafic 23 Structura investițională a tuturor fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2022

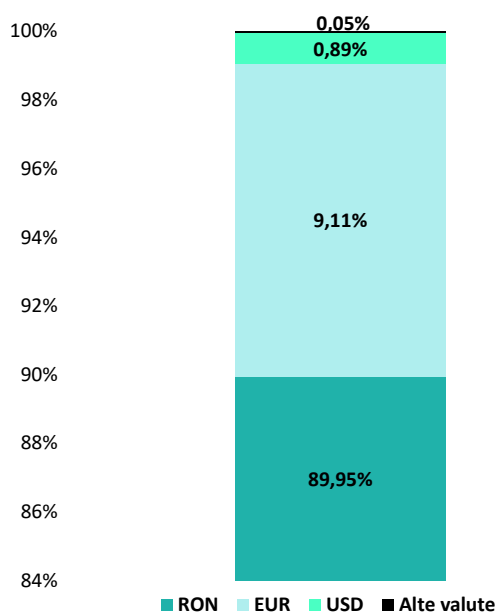

Toate fondurile de pensii administrate privat au investit majoritar în obligațiuni suverane, în procente de peste 54% din activele totale. Dintre cele șapte fonduri de pensii administrate privat, FPAP BRD a investit cel mai mare procent din active în titluri de stat, aproximativ 66,5%. Alte instrumente financiare precum acțiunile sau obligațiunile corporative se regăsesc în portofoliile investiționale ale fondurilor de pensii în procente semnificative de peste 22% și, respectiv, de peste 1%.

Grafic 24 Structura portofoliilor investiționale ale fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2022

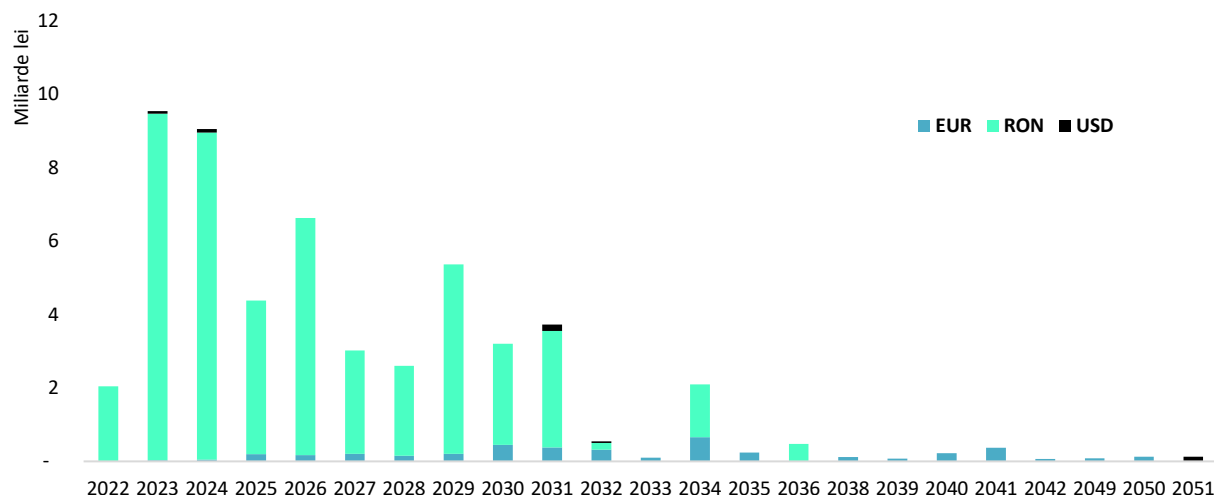
Grafic 25 Structura valutară a fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2022

Investițiile locale ale fondurilor de pensii administrate privat au înregistrat un procent de aproximativ 89,95%, iar din plasamentele în valută, ponderea cea mai mare au avut-o plasamentele în euro (9,11%) și dolar american (0,89%) la finalul lunii martie 2022. Doi administratori de fonduri de pensii private au utilizat instrumente de acoperire a riscului valutar la finalul primului trimestru al anului 2022.

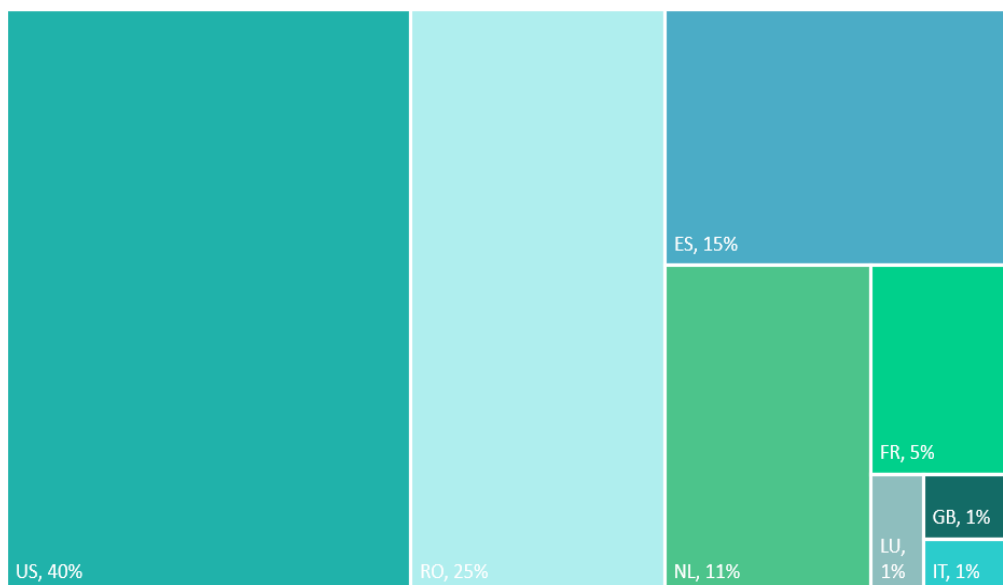
Titlurile de stat denumite în lei înregistrează un procent semnificativ (91%) în totalul titlurilor de stat deținute de fondurile de pensii administrate privat la 31 martie 2022, cele denumite în euro fiind 8% și în dolar american 1%. În cazul emisiunilor în lei, cele mai mari valori au fost înregistrate de titlurile de stat cu data maturității în 2023 și 2024, iar multe dintre emisiunile în euro ajung la scadență în 2030 și 2034.

Grafic 26 Structura pe valute și scadențe a titlurilor de stat din portofoliile fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2022

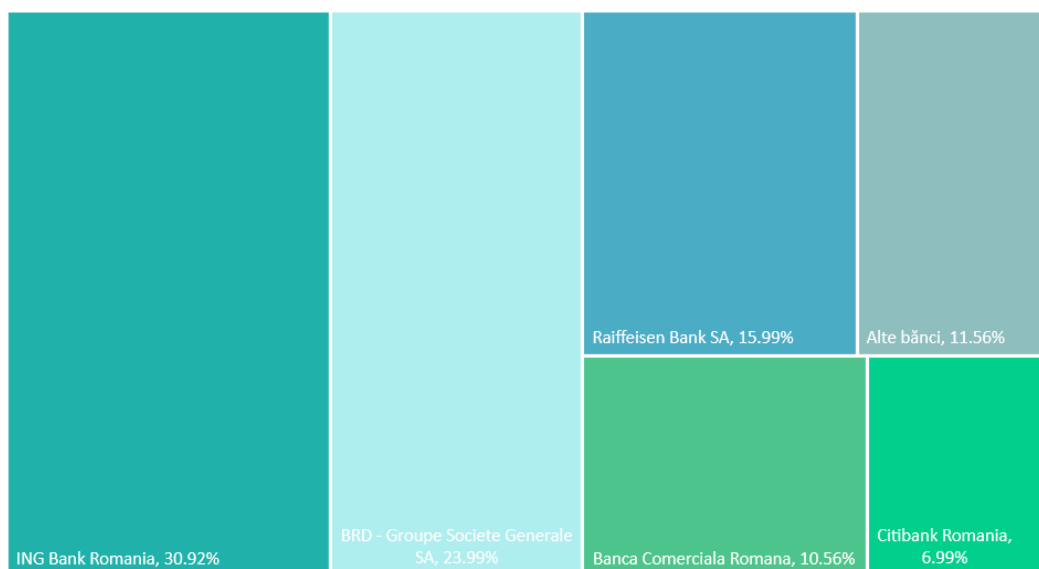
La finalul lunii martie 2022, investițiile în obligațiuni corporative au fost în cuantum de 6,76 miliarde lei, având o pondere de 7,56% în totalul activelor fondurilor de pensii administrate privat. Investițiile în obligațiunile emise de organisme străine neguvernamentale s-au situat la un procent de 1,70%, investițiile în obligațiuni municipale fiind de 0,21%.

Grafic 27 Structura obligațiunilor corporative în funcție de țara emitenților la 31 martie 2022

Emitenții obligațiunilor corporative provin din țări precum SUA (40%), Spania (15%), Olanda (11%), Franța (5%), emitenții locali fiind în procent de 25%. Fondurile de pensii administrate privat au investit în obligațiuni corporative românești emise de Banca Comercială Română în procent de aproximativ 15,80% din totalul obligațiunilor corporative, Raiffeisen Bank SA în procent de 6,91%, UniCredit Bank SA în procent de 1,73% și Alpha Bank România SA în procent de 0,40%.

Grafic 28 Emitenții depozitelor bancare și conturilor curente la 31 martie 2022

Plasamentele fondurilor de pensii administrate privat în depozite bancare și conturi curente, la 31 martie 2022, se situau în jurul valorii de 1,44 miliarde lei. Principalele cinci instituții la care fondurile de pensii administrate privat dețin depozite bancare sau conturi curente sunt: ING Bank România, BRD - Groupe Société Générale SA, Raiffeisen Bank SA, Banca Comercială Română și Citibank România.

3.6. Rate de rentabilitate

Rata de rentabilitate a unui fond de pensii administrat privat pe o perioadă reprezintă diferența dintre valoarea unității de fond din ultima zi lucrătoare a perioadei și valoarea unității de fond din ultima zi lucrătoare ce precedă perioada respectivă, totul raportat la valoarea unității de fond din ultima zi lucrătoare ce precedă perioada respectivă. Rata de rentabilitate anualizată a unui fond de pensii administrat privat se măsoară pentru perioada ultimelor 60 de luni anterioare efectuării calculului.

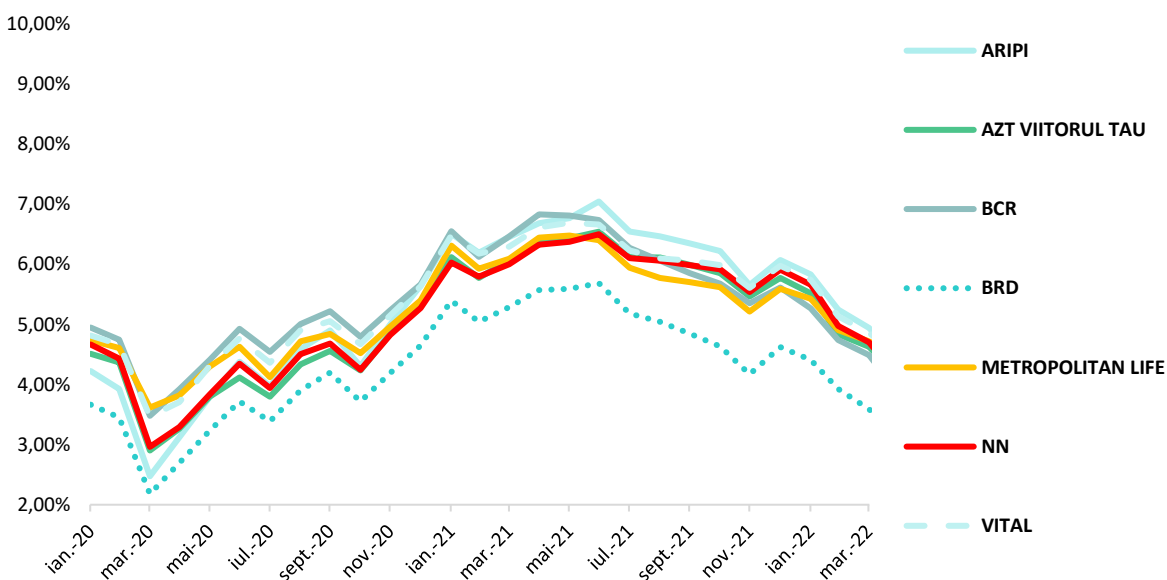
Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii administrate privat au înregistrat următoarele valori la finalul lunii martie 2022, comparativ cu aceeași lună a anului anterior:

Tabel 4 Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii administrate privat

Denumire fond de pensii administrat privat	Martie 2021	Martie 2022
ARIP	6,4578%	4,9447%
AZT VIITORUL TAU	6,0726%	4,6279%
BCR	6,4657%	4,4923%
BRD	5,2879%	3,5920%
METROPOLITAN LIFE	6,0917%	4,7203%
NN	6,0045%	4,7045%
VITAL	6,2944%	4,8641%

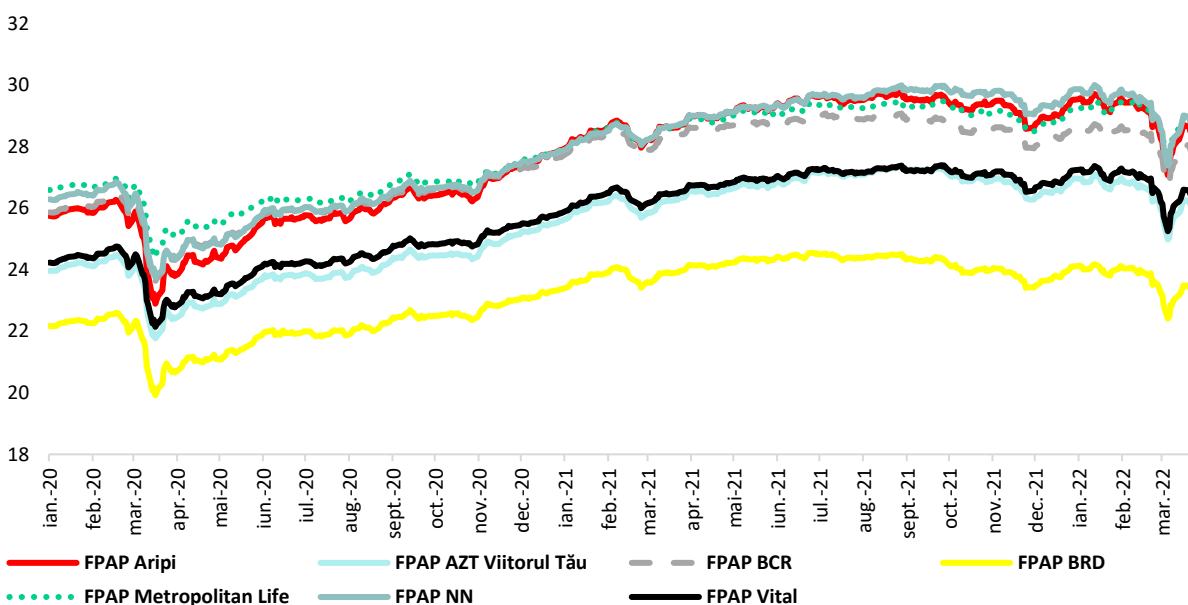
Toate fondurile de pensii administrate privat au înregistrat scăderi ale ratelor de rentabilitate anualizate, la finalul trimestrului I 2022 comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, în principal ca urmare a incertitudinilor macroeconomice generate de criza energetică amplificată de conflictul militar din Ucraina, precum și de inflația persistentă din economia europeană.

Grafic 29 Evoluția ratelor de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii administrate privat

Valoarea unității de fond (VUAN) reprezintă raportul dintre valoarea activului net al fondului de pensii la o anumită dată și numărul total de unități ale fondului la aceeași dată. În prezent, valorile unităților de fond se mențin constante, însă la un nivel ușor mai redus comparativ cu cel înregistrat înaintea izbucnirii războiului din Ucraina.

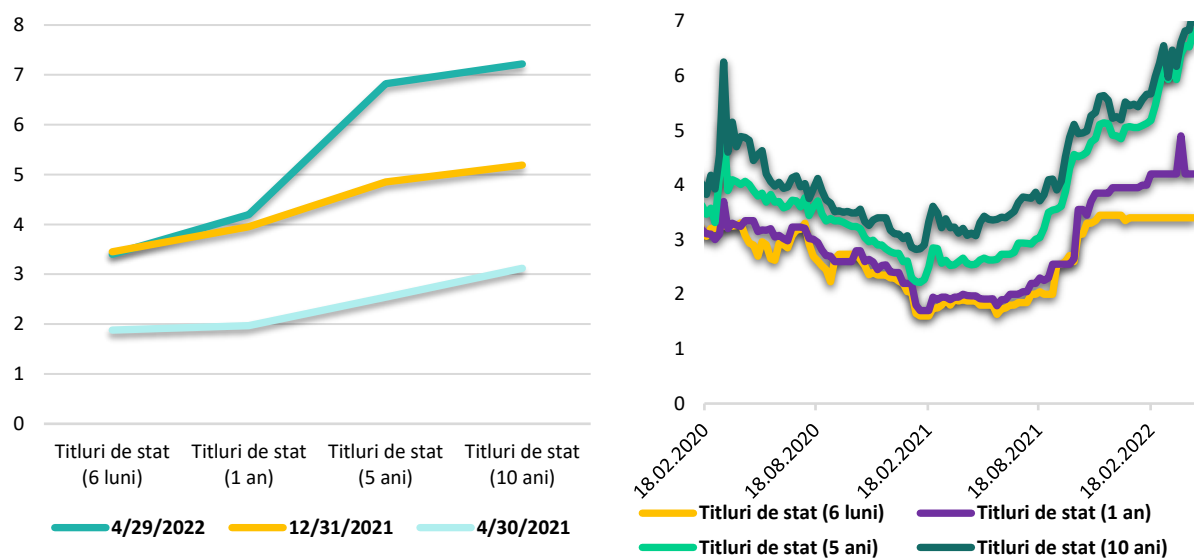
Grafic 30 Evoluția Valorilor Unitare ale Activelor Nete ale fondurilor de pensii din Pilonul II (lei)

Ratele de dobândă au înregistrat creșteri în luna martie, determinate fiind de intensificarea presiunilor inflaționiste, dar și de războiul din Ucraina și repercusiunile acestuia (persistența primei de risc suveran la un nivel ridicat pentru România). Ținând cont de procentul semnificativ al obligațiunilor în portofoliile fondurilor de pensii, în special titluri de stat, se evidențiază o scădere a activelor în primele luni ale anului 2022.

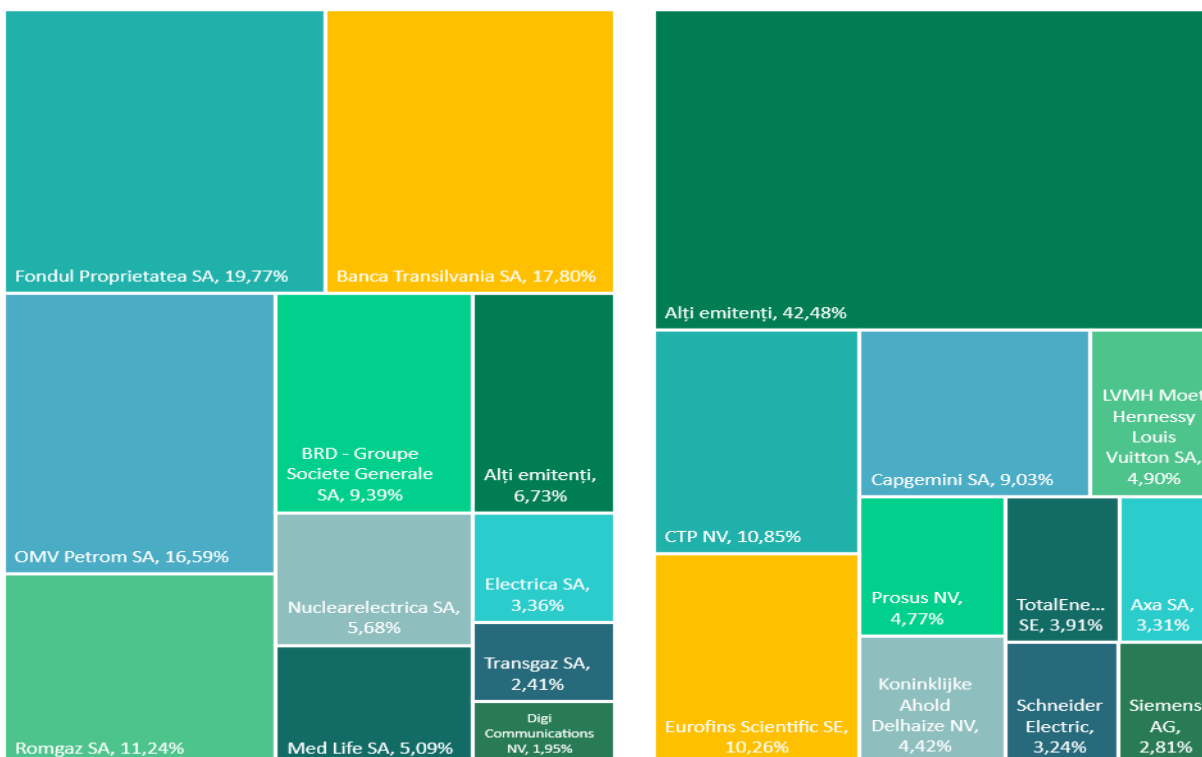
Randamentele obligațiunilor de stat cu cupon zero din România au înregistrat creșteri pentru toate maturitățile (6M – 10Y). Curba randamentelor pentru aceste obligațiuni este ascendentă, ceea ce indică o creștere a riscului de credit.

Grafic 31 Curba randamentelor titlurilor de stat

Fondurile de pensii administrate privat investesc în emitenți care respectă guvernanta corporativă și sunt transparente. La 31 martie 2022, sistemul pensiilor administrate privat din România a investit în acțiuni în procent de aproximativ 25%. Cea mai mare parte a emitenților de acțiuni e reprezentată de emitenții din România (93%), restul fiind emitenți din alte state (7%).

Grafic 32 Emitenții acțiunilor din portofoliile fondurilor de pensii private din Pilonul II, din România (stânga) și din alte state (dreapta)

La 31 martie 2022, principalii emitenți de acțiuni sunt companiile aflate în topul celor mai tranzacționate companii pe segmentul principal la BVB. În ceea ce privește emitenții străini, majoritatea sunt din Franța, Germania sau Olanda.

Ca urmare a deteriorării climatului din sfera piețelor internaționale de capital, în contextul evenimentelor din Ucraina și consecințelor acestora, piețele financiare au înregistrat volatilități majore în ultima perioadă. Ținând cont de expunerea mare pe care o au fondurile de pensii administrate privat pe acțiuni, și activele acestora au înregistrat diminuări. De-a lungul timpului, însă, fondurile de pensii din Pilonul II au mai înregistrat episoade temporare de volatilitate ridicată, scăderile fiind recuperate rapid.

4. Fondurile de pensii facultative – Pilonul III

La finalul lunii martie 2022, zece fonduri de pensii facultative erau înscrise în Registrul Electronic al Autorității de Supraveghere Financiară, fiind administrate de opt societăți de administrare a fondurilor de pensii private. Activitatea de depozitare și custodie a activelor fondurilor de pensii facultative este realizată de doi depozitari.

Valoarea totală a activelor nete ale fondurilor de pensii facultative a fost de 3,396 miliarde lei la finalul lunii martie 2022, în creștere cu aproximativ 10% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent și în ușoară scădere cu 0,35% comparativ cu luna decembrie 2021. Numărul de participanți înregistrați în sistemul pensiilor facultative, la 31 martie 2022, a fost de 577 de mii de persoane, la 31 decembrie 2021 fiind înregistrați un număr de 564 de mii de persoane.

La nivelul Pilonului III, contribuția medie a participanților cu contribuții virate la 31 martie 2022 a fost de aproximativ 165 lei/participant, în creștere cu 14% comparativ cu luna martie 2021. În perioada ianuarie-martie 2022, contribuțiile virate în sistemul de pensii facultative au fost în cuantum de aproximativ 120 milioane lei, în creștere cu 30% față de aceeași perioadă din anul 2021.

Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii facultative cu grad de risc ridicat a fost 11,04% în martie 2022, în luna decembrie 2021 valoarea acesteia fiind de 6,42%. Rata medie ponderată de rentabilitate a tuturor fondurilor de pensii facultative cu grad de risc mediu a înregistrat un nivel de 7,26% la finalul lunii martie 2022, mai mare comparativ cu cea înregistrată în luna decembrie 2021 (4,66%).

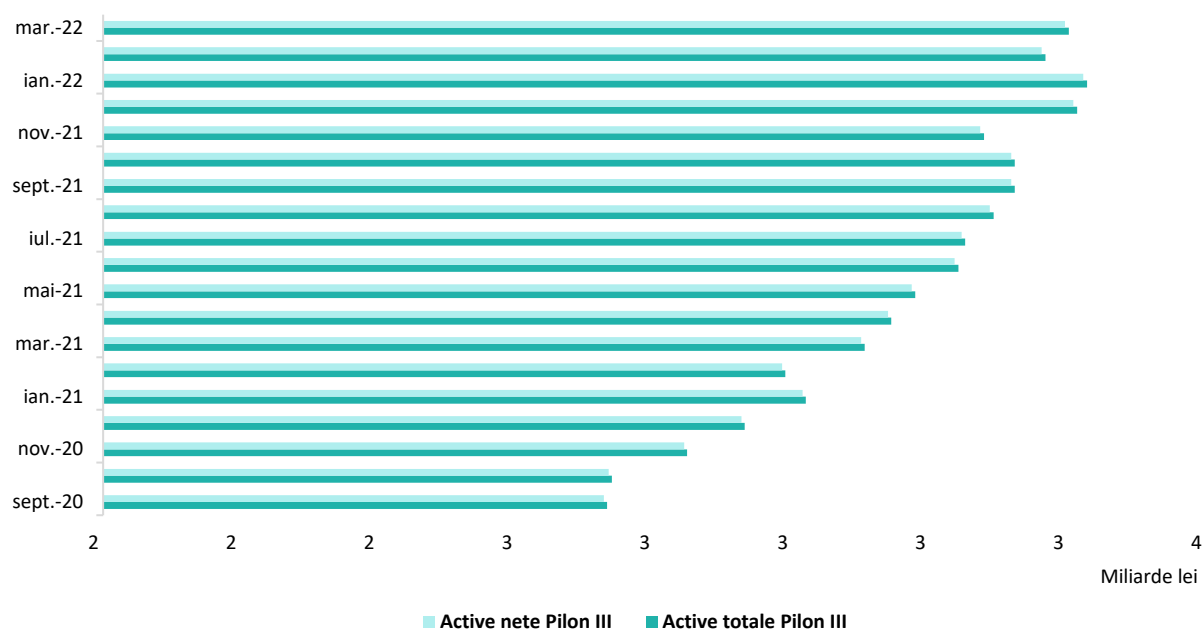
La finalul lunii martie 2022, valoarea medie a unui cont în sistemul pensiilor facultative era de 5.886 lei, cu 2% mai mare decât în martie 2021, totodată reprezentând 52% din valoarea unui cont mediu din fondurile de pensii administrate privat. În intervalul ianuarie-martie 2022 au fost efectuate plăți ale activului personal net către participanți în cuantum de aproximativ 27 milioane lei pentru aproximativ 2,6 mii de participanți și beneficiari.

4.1. Valoarea activelor

Activele nete ale fondurilor de pensii facultative au crescut în luna martie 2022 comparativ cu aceeași lună a anului anterior cu aproximativ 10%. Activele totale ale fondurilor de pensii facultative au avut o evoluție pozitivă pe parcursul ultimului an, scăderile temporare ale acestora fiind rapid recuperate.

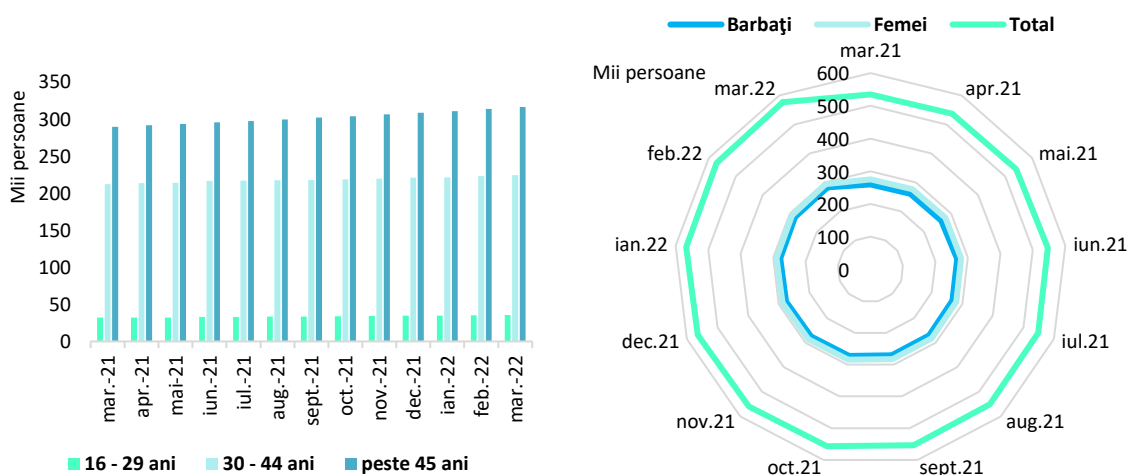
Grafic 33 Valoarea activelor fondurilor de pensii facultative

4.2. Participanți

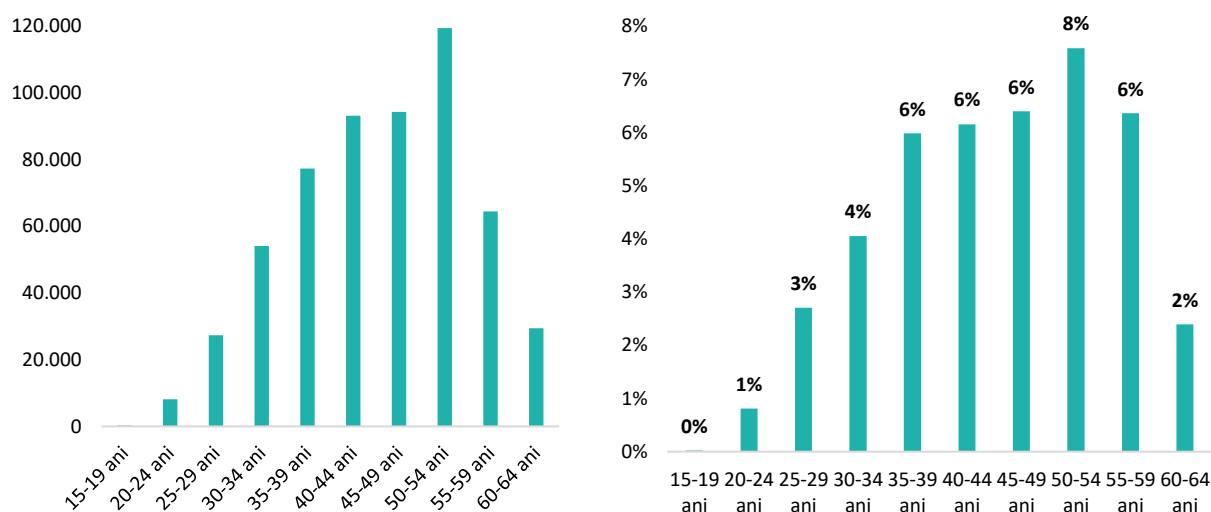
La 31 martie 2022, numărul total al participanților la sistemul de pensii facultative a fost de 577 de mii de persoane, în creștere cu 8% comparativ cu aceeași perioadă a anului anterior. De la începutul anului până în luna martie, inclusiv, s-au înregistrat în sistem aproximativ 15 mii de persoane, cu 43% mai mult față de anul precedent. Primele trei fonduri de pensii facultative în funcție de numărul de participanți, FPF NN Optim (38%), FPF BCR Plus (25%) și FPF NN Activ (11%) s-au menținut pe primele poziții, cumulând un procent de aproximativ 73% din numărul total de persoane înregistrate în sistem.

Grafic 34 Evoluția structurii participanților pe grupe de vârstă (stânga) și pe gen (dreapta)

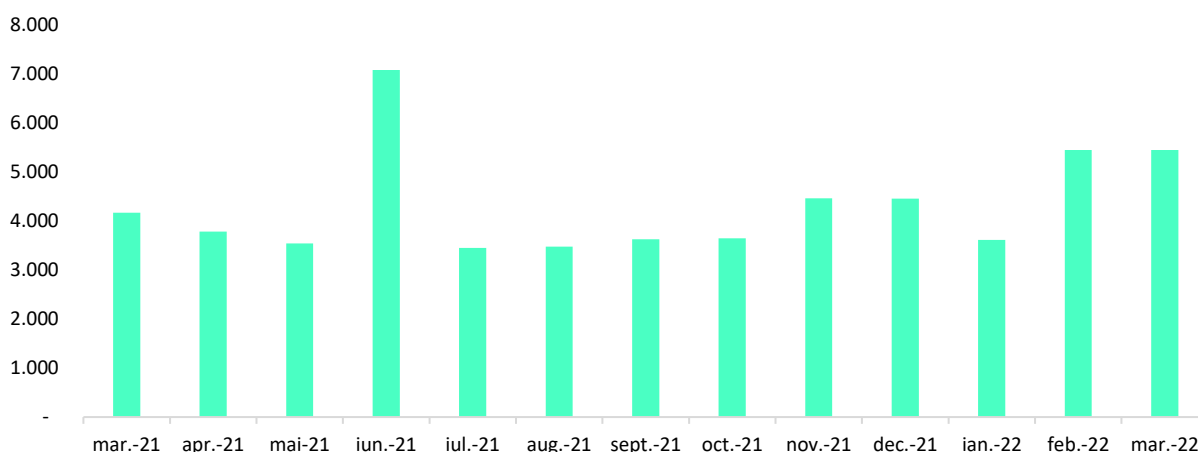
În decursul ultimelor luni, se observă o evoluție staționară a structurii participanților în funcție de vârstă acestora sau genul lor. În ceea ce privește distribuția pe grupe de vârstă, la 31 martie 2022, ponderea participanților cu vârstă cuprinsă între 16-29 ani a fost de 6% din totalul participanților, ponderea celor cu vârstă cuprinsă între 30 și 44 ani a fost de 39% și ponderea celor de peste 45 ani a fost de 55%. Distribuția participanților pe gen rămâne constantă, ponderea participanților de genul feminin în numărul total de participanți fiind de 51%, iar ponderea persoanelor de gen masculin de 49%.

Grafic 35 Structura pe vârste a participanților (stânga) și gradul de penetrare (dreapta)

Se observă un grad scăzut de penetrare a pensiilor facultative, care oscilează între 4 și 8% din populație pentru cele mai multe grupe de vârstă. Având în vedere evoluția demografică, care va pune presiune pe sistemul public de pensii, precum și valoarea relativ scăzută a contului mediu aferent Pilonului II, rezultă o nevoie de a încuraja investițiile populației în sistemul pensiilor facultative.

Grafic 36 Evoluția lunară a numărului de participanți nou intrați în sistemul pensiilor facultative

Numărul de participanți nou intrați în sistem în luna martie 2022, a ajuns la nivelul de 5,4 mii persoane. În luna martie 2022, fondul de pensii facultative NN Optim a înregistrat cel mai mare număr de persoane nou intrate în sistem, pe următoarele locuri fiind FPF Pensia Mea și FPF NN Activ.

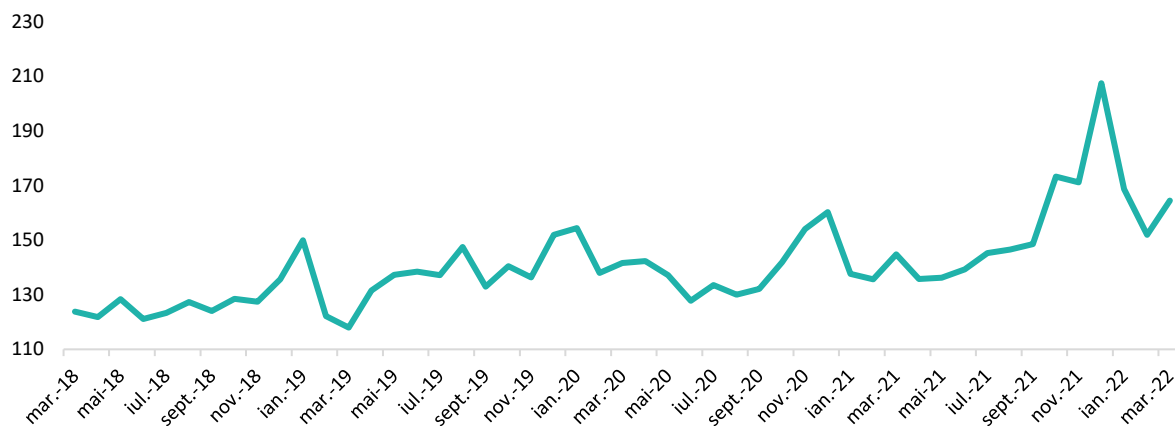
4.3. Contribuții

De la începutul anului până în luna martie 2022, inclusiv, au fost virate contribuții brute către fondurile de pensii facultative în valoare de 120 milioane lei, în creștere cu 30% comparativ cu aceeași perioadă a anului 2021. În luna martie 2022 au fost virate contribuții brute în cuantum de 43 milioane lei, cu 27% mai mult comparativ cu luna martie 2021.

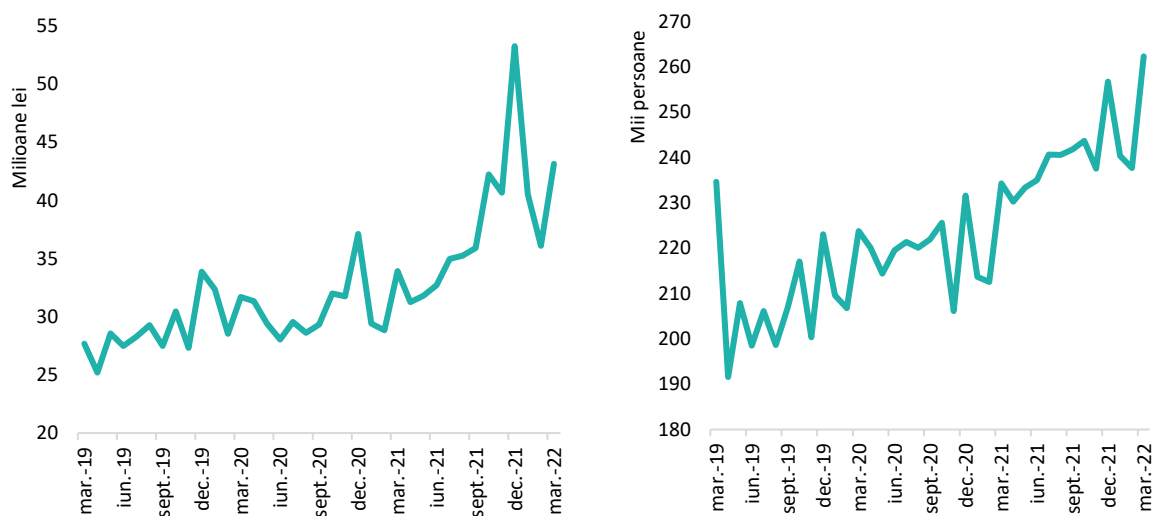
Contribuția medie per participant a fost de circa 165 lei în luna martie 2022, valoare mai mică decât în luna decembrie 2021 și în creștere față de martie 2021. Aceasta a cunoscut o evoluție pozitivă continuă de la înființarea sistemului de pensii facultative până la începutul pandemiei, deteriorându-se ușor din martie, însă revenind la trendul de creștere în perioada următoare.

În primele trei luni ale anului 2022, contribuțiile totale brute au înregistrat o creștere de 30% față de perioada corespundentă a anului 2021, după ce, de-a lungul anului 2020, au înregistrat o creștere de 8% față de anul anterior, iar în 2019 înregistraseră o creștere de 15% față de 2018.

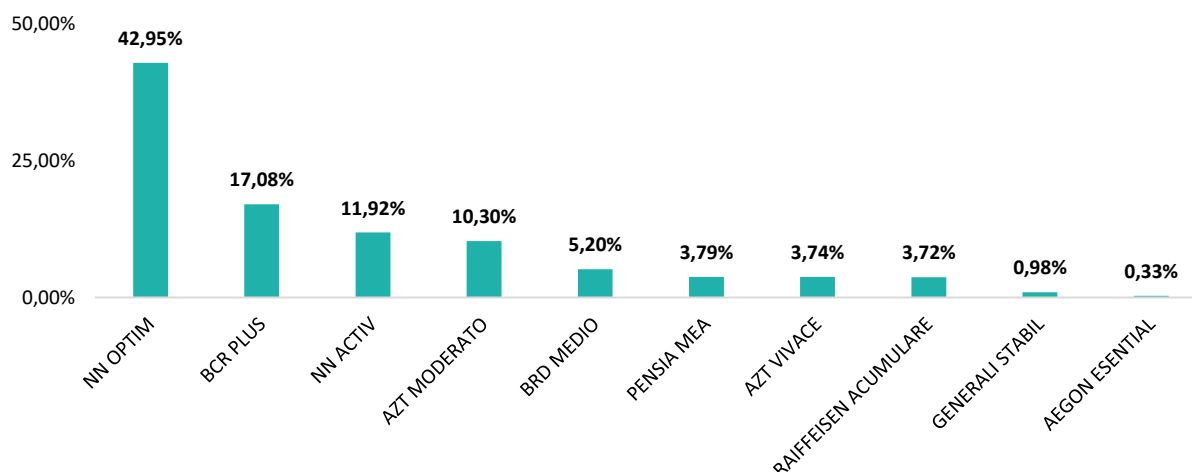
Grafic 37 Evoluția lunară a contribuțiilor medii brute virate

Grafic 38 Evoluția lunară a contribuțiilor brute virate (stânga) și a numărului de participanți cu contribuții (dreapta)

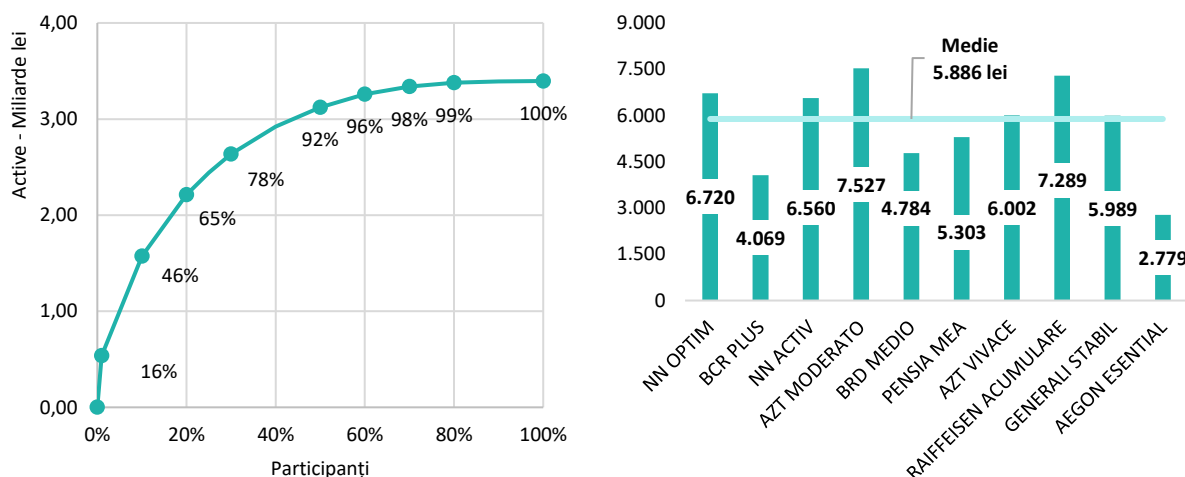

Grafic 39 Activele nete și cota de piață a fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2022

Se observă o concentrare a fondurilor de pensii facultative chiar mai puternică decât în cazul fondurilor de pensii administrate privat (pilonul II), fondurile administrate de NN ASIGURĂRI deținând 55% din piață.

Grafic 40 Distribuția cumulată a activelor participanților (stânga) și valoarea medie a activelor per participant în funcție de fond la 31 martie 2022

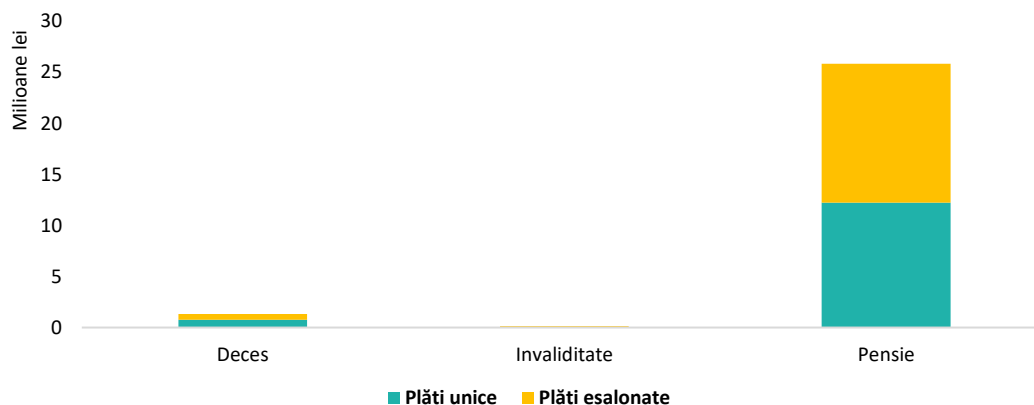

Valoarea medie a conturilor participanților înregistrează o variație semnificativă între diferitele fonduri, cu valori cuprinse între 2.779 lei și 7.527 lei. Ca și în cazul pilonului II, valoarea activelor deținute de participanți înregistrează o concentrare ridicată, puțin peste 10% din participanți totalizând 50% din active. Cea mai mare valoare a unui cont este de 1,48 milioane lei, în timp ce 20% din participanți dețin active în valoare de sub 469 lei.

4.4. Plata activului net în caz de pensionare, invaliditate și deces

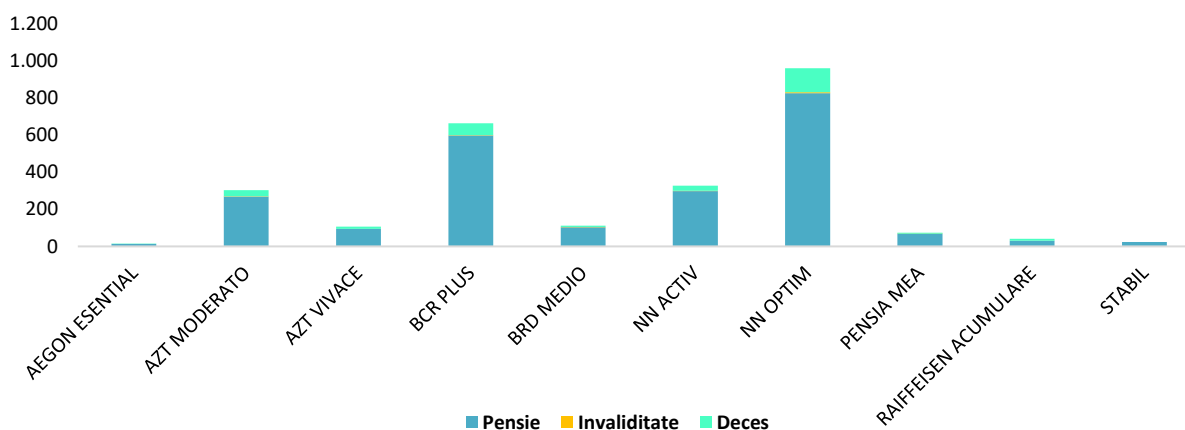
Pe parcursul primului trimestru al anului 2022, au fost efectuate plăți ale activului personal net în cuantum de aproximativ 27 milioane lei către aproximativ 2,6 mii de participanți sau beneficiari. Din valoarea totală a plăților efectuate, un procent de 94,69% este aferent deschiderii dreptului la pensie, 4,86% ca urmare a decesului participantului și 0,45% ca urmare a invalidității.

Grafic 41 Valoarea activului net personal plătit în perioada ianuarie-martie 2022

Modalitatea de plată a activului personal net preferată de către participanți/beneficiari în primele trei luni ale anului 2022 a fost plata unică, în procent de 58% din totalul plăților efectuate de fondurile de pensii facultative. Ca urmare a deschiderii dreptului la pensie, au fost efectuate plăți unice în valoare de 12 milioane lei și plăți eşalonate în valoare de 13,6 milioane lei. Au fost înregistrate plăți unice în cuantum de 770 de mii de lei și plăți eşalonate în cuantum de 556 de mii de lei către beneficiarii activului personal net ca urmare a decesului participantului. Ca urmare a invalidității, cuantumul activului net personal plătit a fost de aproximativ 52 de mii de lei aferent plăților unice și 70 de mii de lei prin plăți eşalonate.

Grafic 42 Structura plăților activului personal net în perioada ianuarie-martie 2022

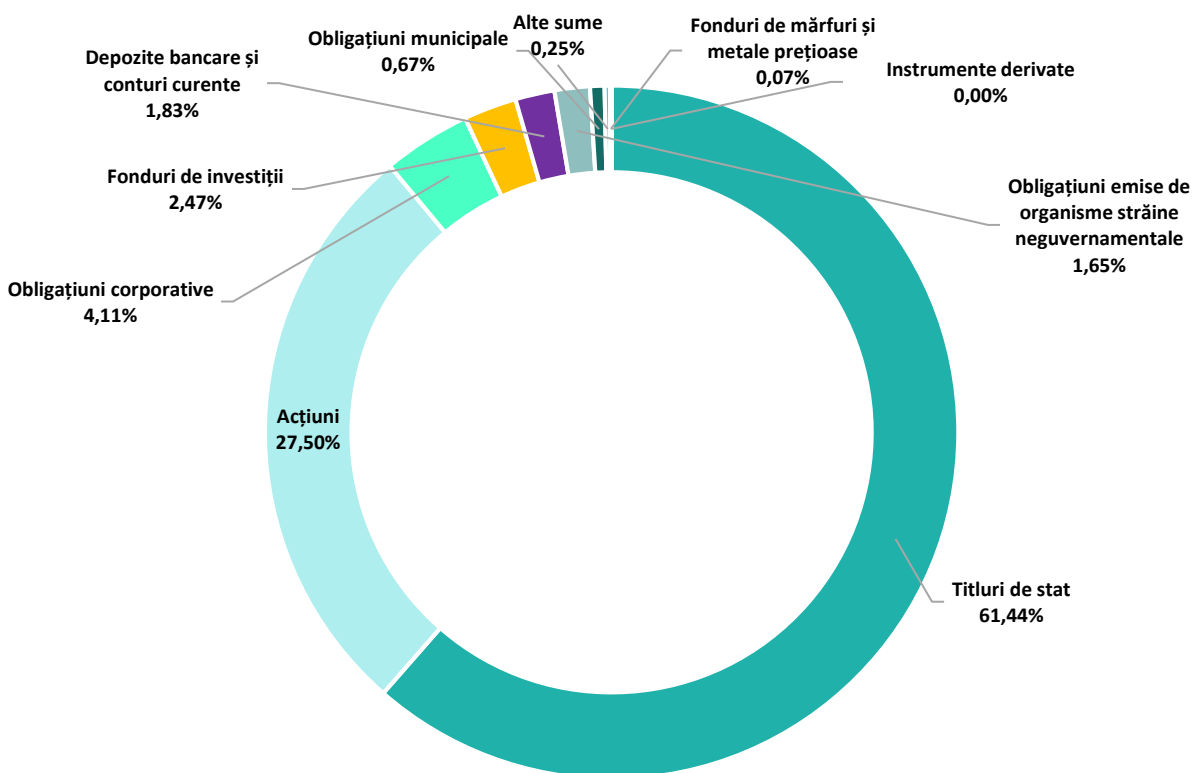
Cele mai mari ponderi în totalul plăților activului personal net în trimestrul I 2022 au fost înregistrate de FPF NN Optim (37%), FPF BCR Plus (25%) și FPF NN Activ (12%). Deschiderea dreptului la pensie reprezintă ponderea cea mai mare în plățile fondurilor de pensii facultative.

4.5. Structura investițiilor

La finalul lunii martie 2022, titlurile de stat și acțiunile au rămas principalele instrumente financiare în care au investit fondurile de pensii facultative. Investițiile fondurilor de pensii facultative în titluri de stat au reprezentat 61% din totalul activelor la 31 martie 2022, un procent similar fiind înregistrat la finalul anului 2021. Investițiile în acțiuni au reprezentat 28% din valoarea totală a activelor fondurilor de pensii din Pilonul III. O altă categorie importantă de active financiare în care au investit fondurile de pensii facultative este reprezentată de obligațiunile corporative și titlurile de participare OPCVM.

Pe toată durata funcționării fondului de pensii private, administratorul investește activele acestuia în instrumentele financiare prevăzute de *Legea nr. 204/2011 privind pensiile facultative cu modificările și completările ulterioare* și de *Norma nr. 11/2011 privind investirea și evaluarea activelor fondurilor de pensii private*, cu respectarea limitelor impuse pentru fiecare clasă de active. Astfel, fondurile de pensii facultative pot deține titluri de stat în portofoliu în procent maxim de 70%, iar acțiuni în procent de maximum 50%.

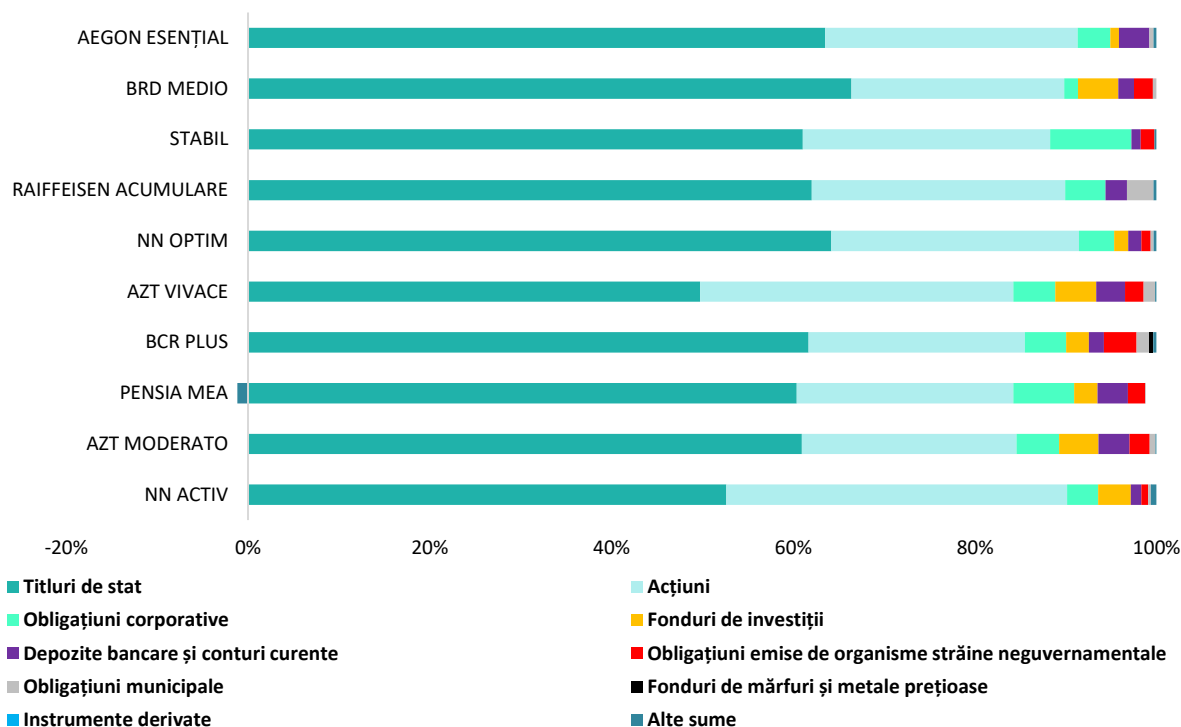
Grafic 43 Structura investițională a tuturor fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2022

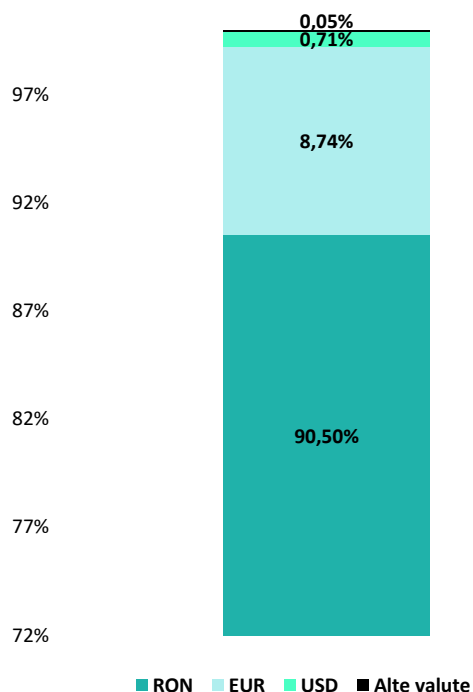
Toate fondurile de pensii facultative au investit majoritar în titluri de stat, în procente de peste 49% din activele totale. Dintre cele zece fonduri de pensii facultative, FPF BRD Medio, FPF NN Optim și FPF Aegon Esențial au investit cel mai mare procent în titluri de stat, având niveluri cuprinse între 63 și 66%. Alte

instrumente financiare precum acțiunile sau obligațiunile corporative se regăsesc în portofoliile investiționale ale fondurilor de pensii facultative în procente semnificative.

Grafic 44 Structura portofoliilor investiționale ale fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2022

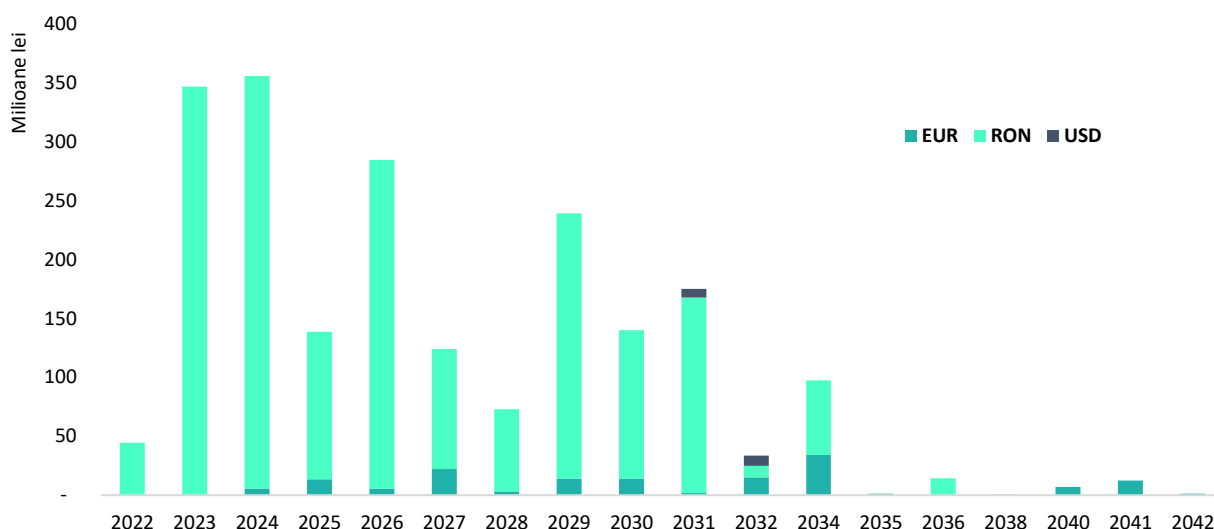
Grafic 45 Structura valutară a fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2022

Investițiile locale ale fondurilor de pensii facultative au înregistrat un procent de aproximativ 90,5%, iar din plasamentele în valută, ponderea cea mai mare au avut-o plasamentele în euro (8,7%) și dolar american (0,71%) la finalul lunii martie 2022. Un singur administrator al fondurilor de pensii facultative a utilizat instrumente de acoperire a riscului valutar în luna martie 2022.

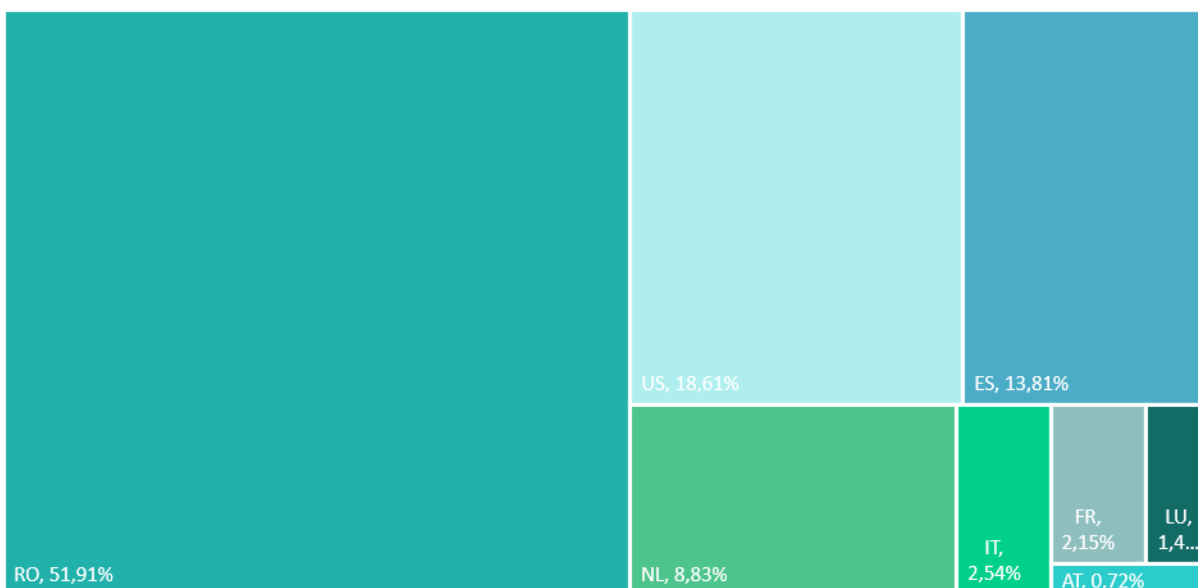
Titlurile de stat denuminate în lei înregistrează un procent semnificativ (92%) în totalul titlurilor de stat deținute de fondurile de pensii facultative la 31 martie 2022, cele denuminate în euro fiind 7% și în dolar american 1%. În cazul emisiunilor în lei, cele mai mari valori au fost înregistrate de titlurile de stat cu data maturității în 2023 și 2024, iar multe dintre emisiunile în euro ajung la scadență în 2034.

Grafic 46 Structura pe valute și scadențe a titlurilor de stat din portofoliile fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2022

La finalul lunii martie 2022, investițiile în obligațiuni corporative au fost în cuantum de aproximativ 140 milioane lei, cu o pondere de circa 4% în totalul activelor fondurilor de pensii facultative. Investițiile în obligațiunile emise de organisme străine neguvernamentale au atins un procent de circa 2%, investițiile în obligațiuni municipale fiind de 1%.

Grafic 47 Structura obligațiunilor corporative în funcție de țara emitenților la 31 martie 2022

Din totalul obligațiunilor corporative, fondurile de pensii facultative au investit 52% în obligațiuni corporative românești, 19% în obligațiuni corporative emise de emitenți din SUA, respectiv 14% în obligațiuni corporative emise de emitenți din Spania. Fondurile de pensii facultative au investit în obligațiuni corporative românești emise de Banca Comercială Română în procent de 33% din totalul obligațiunilor corporative, emise de UniCredit Bank SA (10%) și de alte companii (9%).

Grafic 48 Emițenții depozitelor bancare și conturilor curente la 31 martie 2022

Plasamentele fondurilor de pensii facultative în depozite bancare și conturi curente au înregistrat un nivel de peste 62 milioane lei la finalul lunii martie a anului 2022. Principalele cinci instituții la care fondurile de pensii facultative dețin depozite bancare sau conturi curente sunt: ING Bank România, BRD - Groupe Société Générale SA, Citibank, Banca Comercială Română și Intesa SanPaolo.

4.6. Rate de rentabilitate

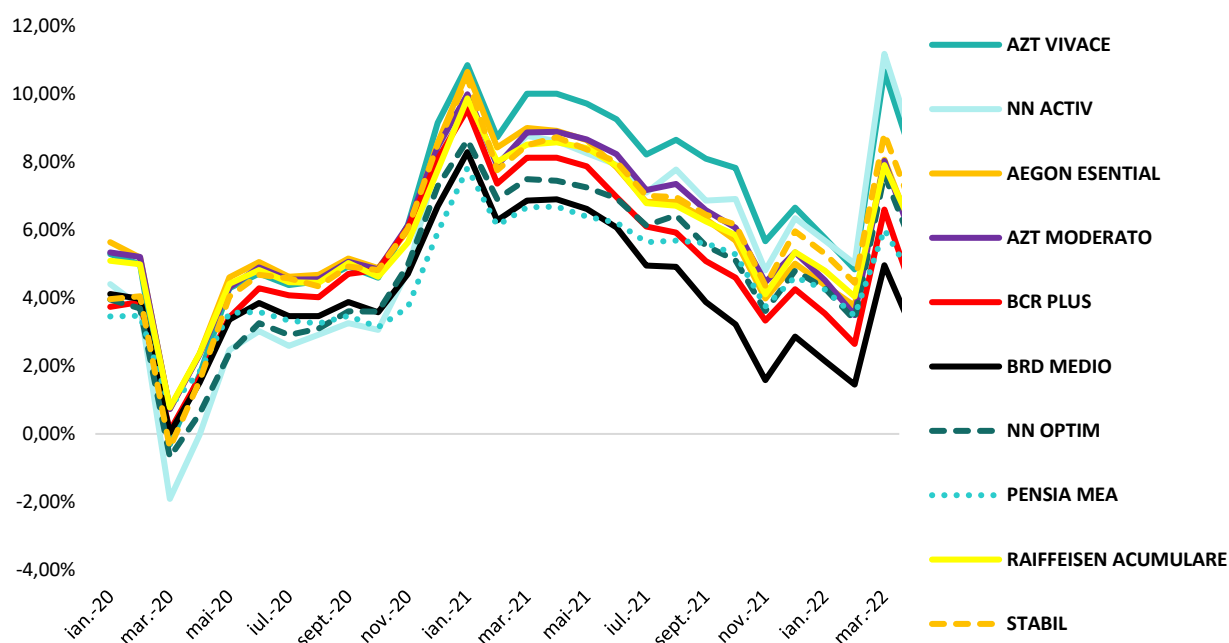
Rata de rentabilitate a fondurilor de pensii facultative reprezintă rata anualizată a produsului randamentelor zilnice, măsurată pe o perioadă de 24 de luni. Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii facultative au înregistrat următoarele valori la finalul lunii martie 2022 comparativ cu aceeași lună a anului anterior:

Tabel 5 Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii facultative

Denumire fond de pensii facultative	Martie 2021	Martie 2022
AZT VIVACE	10,0010%	10,6573%
NN ACTIV	8,7582%	11,1703%
AEGON ESENȚIAL	8,9934%	8,0615%
AZT MODERATO	8,8587%	8,0216%
BCR PLUS	8,1177%	6,5970%
BRD MEDIO	6,8531%	4,9533%
NN OPTIM	7,4850%	7,6325%
PENSIA MEA	6,6568%	6,0007%
RAIFFEISEN ACUMULARE	8,5032%	7,9005%
STABIL	8,4811%	8,8216%

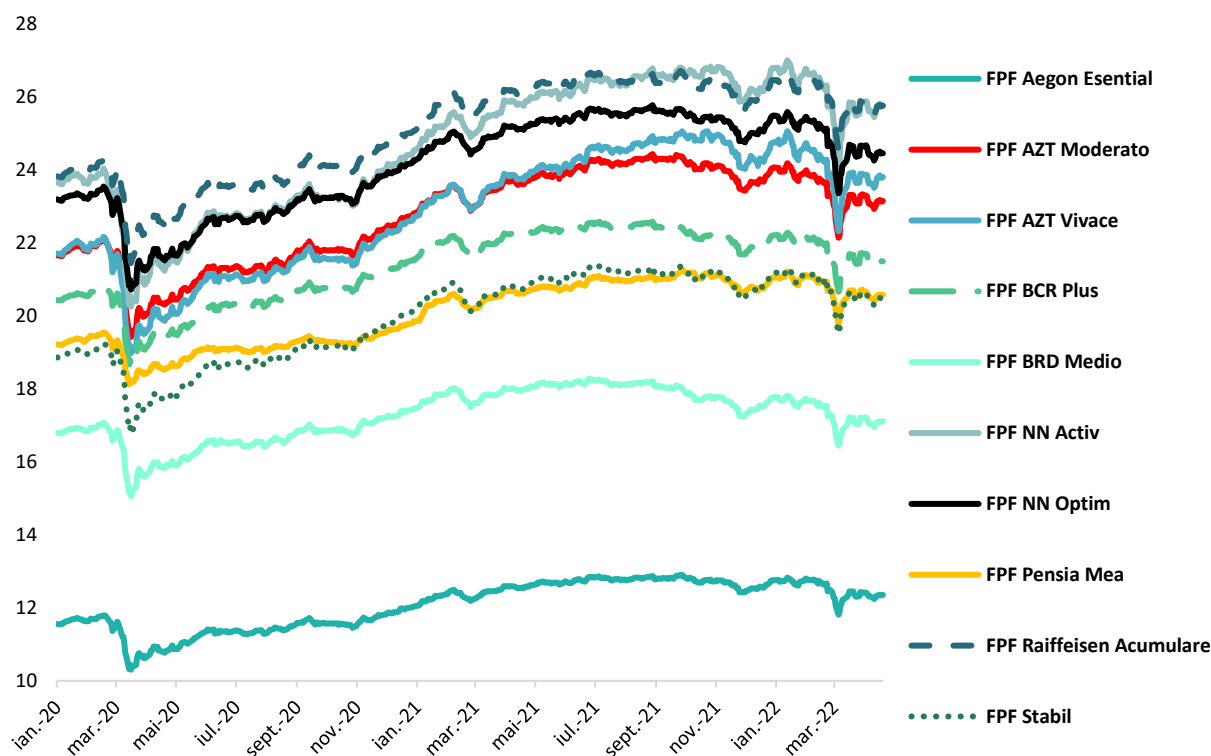
Un număr de 6 fonduri de pensii facultative au înregistrat diminuări ale ratelor de rentabilitate anualizate, la finalul primului trimestru din anul 2022 comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Cea mai accentuată scădere a fost înregistrată de FPF BRD Medio, în timp ce FPF NN Activ a avut cea mai mare creștere.

Grafic 49 Evoluția ratelor de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii facultative

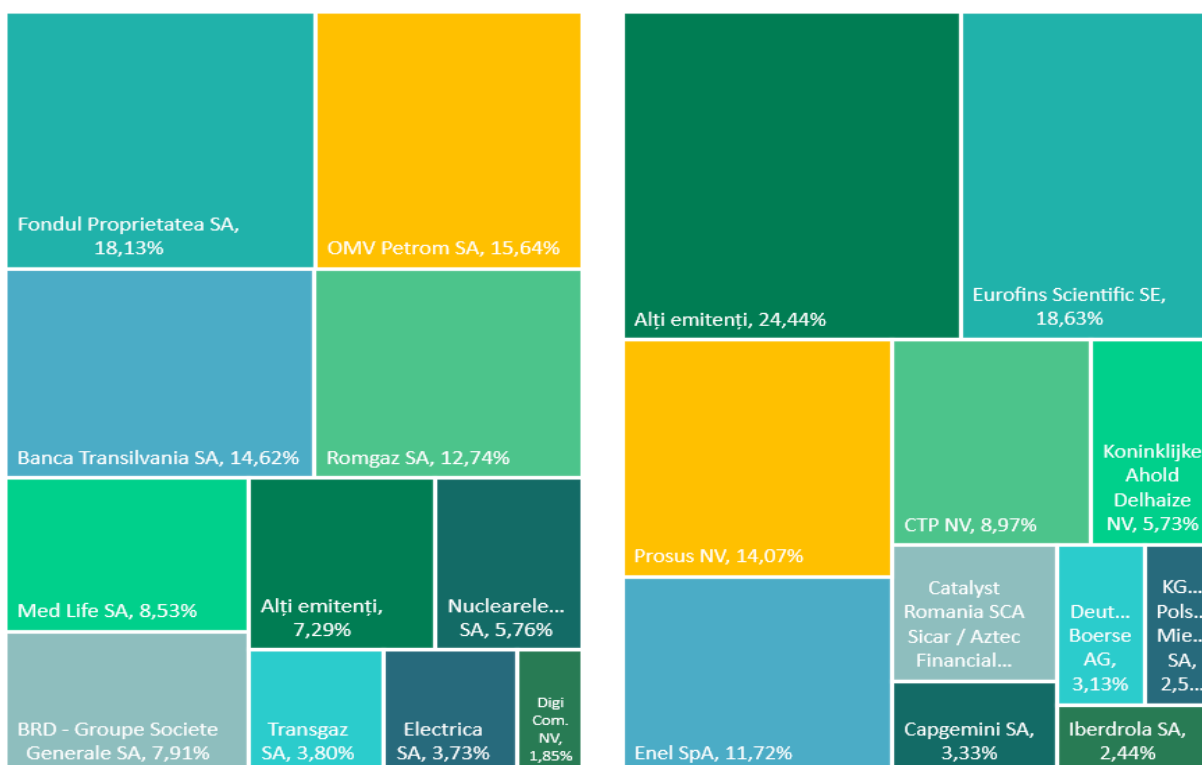
Valoarea unității de fond (VUAN) reprezintă raportul dintre valoarea activului net al fondului de pensii la o anumită dată și numărul total de unități ale fondului la aceeași dată. După scăderile înregistrate în luna martie 2022 cauzate de fluctuațiile pieței financiare, trendul valorilor unitare ale activelor nete ale fondurilor de pensii facultative se menține constant.

Grafic 50 Evoluția Valorilor Unitare ale Activelor Nete ale fondurilor de pensii din Pilonul III (lei)

Fondurile de pensii din Pilonul III investesc în emitenți care respectă guvernarea corporativă și sunt transparente. La 31 martie 2022, sistemul pensiilor facultative din România a investit în acțiuni în procent de aproximativ 28%. Cea mai mare parte a emitenților de acțiuni e reprezentată de emitenții din România (93%), restul fiind emitenți din alte state (7%).

Grafic 51 Emitenții acțiunilor din portofoliile fondurilor de pensii private din Pilonul III, din România (stânga) și din alte state (dreapta)

Ca și în cazul Pilonului II, fondurile de pensii facultative au investit cel mai mare procent din acțiuni în emitenți listați pe piața reglementată a BVB. În ceea ce privește emitenții străini, majoritatea sunt din Olanda, Luxemburg sau Germania.

Creșterea randamentelor obligațiunilor a determinat scăderea valorii noționale a instrumentelor cu venit fix deținute de fondurile de pensii facultative. Totodată, scăderea cotațiilor acțiunilor a condus la o diminuare a ratei rentabilității fondurilor.

5. Fondurile de pensii ocupaționale

Schimbarea structurii de vârstă a populației influențată de creșterea speranței de viață și scăderea natalității, tendință care, conform estimărilor, se va menține și în următoarele decenii, va pune probleme semnificative sistemului de pensii de stat din perspectiva asigurării unui trai satisfăcător beneficiarilor. La nivel internațional s-a găsit o soluție pentru a elimina dependența exclusivă de pensia de stat, și anume promovarea pensiilor private ca instrument de economisire pe termen lung, complementar pensiei de stat. Astfel, fondurile de pensii private, cele obligatorii, dar mai ales cele facultative vor suplimenta venitul obținut din pensia de stat, astfel încât diferența dintre nivelul ultimelor venituri salariale și cele din pensie să fie cât mai mică. Fondurile de pensii private contribuie la o dezvoltare sustenabilă a cadrului macroeconomic, iar la nivel individual asigură securitate și bunăstare financiară la pensie.

Legea nr. 1/2020 privind pensiile ocupaționale transpune în legislația românească prevederile Directivei UE 2016/2341, IORP II, stabilind condițiile pentru înființarea fondurilor de pensii ocupaționale. Fondurile de pensii ocupaționale au la bază o formă de parteneriat social între angajator și angajații săi, fiind totodată și un factor de stimulare și recompensare a salariaților, precum și de retenție a acestora. Astfel, angajatorul este cel care propune schema de pensii pentru toți salariații, în cadrul contractului colectiv de muncă, și, totodată, în considerarea interesului său legitim de contribuitor la fond, îi reprezintă pe aceștia în relația cu administratorul, care înființează și administrează fondul de pensii ocupaționale.

În anul 2020, au fost elaborate 14 norme în vederea implementării sistemului de pensii ocupaționale. În anul 2021, a fost emisă o singură normă în vederea detalierii unor condiții privind autorizarea administratorilor de pensii ocupaționale. De asemenea, în ședința Consiliului ASF din data de 09.02.2022 a fost aprobată cererea BCR PENSII, Societate de Administrare a Fondurilor de Pensii Private SA, de autorizare ca administrator al fondurilor de pensii ocupaționale.

De asemenea, în vederea furnizării de informații utile tuturor celor interesați de conceptul, mecanismul de funcționare și beneficiile pensiilor ocupaționale, ASF a elaborat, în anul 2021, materialul „GHIDUL ANGAJATORULUI - Scheme de pensii ocupaționale”, spre a fi publicat pe pagina sa de internet. Angajatorul reprezintă o parte importantă în construcția sistemului de pensii ocupaționale, care necesită îndrumare în procesul de înființare a unei scheme de pensii ocupaționale. *Ghidul angajatorului - Scheme de pensii ocupaționale* cuprinde o serie de informații privind tipurile de scheme de pensii ocupaționale, fondurile de pensii ocupaționale, administratorii acestora, participanții la un fond, aspecte referitoare la contribuțiile, drepturile și obligațiile acestora, transferul activului personal sau încetarea plăților, precum și rolul Autorității de Supraveghere Financiară în reglementarea, autorizarea, supravegherea și controlul entităților care își desfășoară activitatea în acest domeniu.

Introducerea unei noi componente de acumulare în vederea obținerii unei pensii ocupaționale contribuie la dezvoltarea unei culturi bazate pe economisire pe termen lung și asigură un flux de capital autohton economiei prin intermediul investițiilor realizate de fondurile de pensii ocupaționale. În același timp, se creează premisele pentru asigurarea unui venit de înlocuire cât mai ridicat pentru viitorii pensionari, printr-un efort comun al angajatorilor și angajaților.

Lista grafice

Grafic 1 Prognozele PIB curente (2019=100).....	4
Grafic 2 Evoluțiile PIB (%) în UE și Zona Euro.....	5
Grafic 3 Produsul intern brut trimestrial al României, în perioada 2000-2021 (date ajustate sezonier) (media anului 2000=100).....	6
Grafic 4 Rata anuală a inflației în Zona Euro pe principalele componente	6
Grafic 5 Evoluțiile lunare ale indicelui armonizat al prețurilor de consum (rate anuale, %) în perioada martie/aprilie 2018 – martie/aprilie 2022, în state ale Uniunii Europene	7
Grafic 6 Evoluția lunară a ratei șomajului ajustată sezonier	10
Grafic 7 Evoluția câștigului salarial mediu brut în România pe domenii de activitate (ian. 2021: 100%)	10
Grafic 8 Structura investițională a mijloacelor de economisire pentru pensionare în statele europene în anul 2020 (%).....	14
Grafic 9 Valoarea activelor totale ale sistemului de pensii private	15
Grafic 10 Gradul de concentrare al fondurilor de pensii private (în funcție de valoarea totală a activelor la 31 martie 2022).....	16
Grafic 11 Evoluția volatilității zilnice anualizate a fondurilor de pensii din Pilonul II- GARCH (1,1)	16
Grafic 12 Evoluția volatilității zilnice anualizate a fondurilor de pensii din Pilonul III- GARCH (1,1)	17
Grafic 13 Valoarea activelor fondurilor de pensii administrate privat	19
Grafic 14 Structura pe vârste la 31 martie 2022 – participanți și populație rezidentă (stânga) și gradul de penetrare a pensiilor private (dreapta).....	19
Grafic 15 Evoluția numărului de participanți nou intrați în sistem și a gradului de repartizare aleatorie	20
Grafic 16 Evoluția lunară a contribuțiilor brute virate și contribuția medie per participant.....	21
Grafic 17 Activele administrate și cota de piață a fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2022	21
Grafic 18 Distribuția pe regiuni a contribuției lunare medii în luna martie 2022.....	21
Grafic 19 Distribuția pe regiuni a contribuțiilor totale (exceptând București – 213,8 milioane) în luna martie 2022	22
Grafic 20 Distribuția cumulată a activelor participanților (stânga) și valoarea medie a activelor per participant în funcție de fond la 31 martie 2022	22
Grafic 21 Valoarea activului net personal plătit în perioada ianuarie-martie 2022	23
Grafic 22 Structura plăților activului personal net în perioada ianuarie-martie 2022	23
Grafic 23 Structura investițională a tuturor fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2022	24
Grafic 24 Structura portofoliilor investiționale ale fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2022.....	25
Grafic 25 Structura valutară a fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2022	25
Grafic 26 Structura pe valute și scadențe a titlurilor de stat din portofoliile fondurilor de pensii administrate privat la 31 martie 2022	26
Grafic 27 Structura obligațiunilor corporative în funcție de țara emitenților la 31 martie 2022	26
Grafic 28 Emitenții depozitelor bancare și conturilor curente la 31 martie 2022	27
Grafic 29 Evoluția ratelor de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii administrate privat	28
Grafic 30 Evoluția Valorilor Unitare ale Activelor Nete ale fondurilor de pensii din Pilonul II (lei)	28
Grafic 31 Curba randamentelor titlurilor de stat.....	29
Grafic 32 Emitenții acțiunilor din portofoliile fondurilor de pensii private din Pilonul II, din România (stânga) și din alte state (dreapta).....	30
Grafic 33 Valoarea activelor fondurilor de pensii facultative	32
Grafic 34 Evoluția structurii participanților pe grupe de vârstă (stânga) și pe gen (dreapta)	32
Grafic 35 Structura pe vârste a participanților (stânga) și gradul de penetrare (dreapta).....	33

Grafic 36 Evoluția lunară a numărului de participanți nou intrați în sistemul pensiilor facultative	33
Grafic 37 Evoluția lunară a contribuțiilor medii brute virate.....	34
Grafic 38 Evoluția lunară a contribuțiilor brute virate (stânga) și a numărului de participanți cu contribuții (dreapta)	34
Grafic 39 Activele nete și cota de piață a fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2022	35
Grafic 40 Distribuția cumulată a activelor participanților (stânga) și valoarea medie a activelor per participant în funcție de fond la 31 martie 2022	35
Grafic 41 Valoarea activului net personal plătit în perioada ianuarie-martie 2022	36
Grafic 42 Structura plăților activului personal net în perioada ianuarie-martie 2022	36
Grafic 43 Structura investițională a tuturor fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2022	37
Grafic 44 Structura portofoliilor investiționale ale fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2022	38
Grafic 45 Structura valutară a fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2022	38
Grafic 46 Structura pe valute și scadențe a titlurilor de stat din portofoliile fondurilor de pensii facultative la 31 martie 2022	39
Grafic 47 Structura obligațiunilor corporative în funcție de țara emitenților la 31 martie 2022	39
Grafic 48 Emitenții depozitelor bancare și conturilor curente la 31 martie 2022	40
Grafic 49 Evoluția ratelor de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii facultative	41
Grafic 50 Evoluția Valorilor Unitare ale Activelor Nete ale fondurilor de pensii din Pilonul III (lei)	42
Grafic 51 Emitenții acțiunilor din portofoliile fondurilor de pensii private din Pilonul III, din România (stânga) și din alte state (dreapta)	43

Lista tabele

Tabel 1 Evoluția trimestrială a deficitului bugetar în state ale Uniunii Europene (% din PIB)	9
Tabel 2 Evoluția trimestrială a datoriei guvernamentale în state ale Uniunii Europene (% din PIB)	9
Tabel 3 Evoluția gradului de penetrare al pensiilor private (activele totale ale mijloacelor de economisire pentru pensionare % PIB)	12
Tabel 4 Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii administrate privat	27
Tabel 5 Ratele de rentabilitate anualizate ale fondurilor de pensii facultative	41